

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר יסודי
תוכנית הצהרונים הלאומית

צלילי המוזיקה

בתוכנית משולבים:

חופשת הפסח

יום המעשים הטובים

יום העצמאות

ויום הבריאות הבינלאומי

תוכנית העשרה חינוכית

ניצנים בכיתות א' – ב'

הקדמה

תוכנית ההעשרה שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת צהרוני ניצנים בכיתות א' – ב'. התוכנית כוללת מערכי פעילויות יומיים. כל מערך כולל פעילות לפתיחת היום, פעילות העשרה חינוכית ופעילות לסיום היום. בתוכנית משולבים: סיפורים, משחקים, פרויקטים אמנותיים ודיונים קבוצתיים כדי לחזק את הנושא, תוך קידום יצירתיות ופיתוח מיומנויות חברתיות. הפעילויות יתמקדו במתן ביטוי אישי ובחירה לתלמידים. התלמידים שותפים, פעילים, מעורבים ומשפיעים. הנושא המרכזי של תכנית זו הוא:

"צלילי המוזיקה"

המוזיקה מהווה שפה אוניברסלית המלווה את התלמידים מראשית חייהם ותורמת להתפתחותם הקוגניטיבית, הרגשית, החברתית והתנועתית. התוכנית "צלילי המוזיקה" נועדה להעשיר את עולמם של התלמידים הצעירים בתחום המוזיקה והצליל, תוך פיתוח מיומנויות הקשבה, הבחנה שמיעתית, תנועה, יצירתיות וביטוי רגשי.

התוכנית מבוססת על למידה חווייתית ופעילה, המותאמת לגילאים הצעירים ומשלבת משחק, התנסות, שיח ויצירה כחלק מתהליך חינוכי מתמשך. במהלך התוכנית נחשפים התלמידים למגוון צלילים מהסביבה ומהטבע, מכירים מושגי יסוד במוזיקה, מתנסים בקצב ובנגינה ומפתחים יכולת לעבוד בקבוצה, להקשיב לאחר ולכבד כל ביטוי אישי.

בתוכנית משולבים:

חופשת הפסח - יום העצמאות - יום המעשים הטובים – יום הבריאות הבינלאומי

ידע:

היכרות עם מושגי יסוד במוזיקה: צלילים, מקצבים, חזק וחלש, גבוה ונמוך חשיפה לקולות וצלילים מהסביבה הקרובה ומהטבע היכרות עם כלי נגינה מגוונים חיבור בין מוזיקה לבין סיפורים ותנועה.

מיומנויות:

פיתוח הקשבה, ריכוז והבחנה שמיעתית תיאום בין תנועה לצליל ופיתוח מודעות גופנית ביטוי עצמי באמצעות קול, תנועה ויצירה

ערכים:

הקשבה לאחר וכיבוד השונה חיזוק תחושת שייכות ושותפות הנאה מלמידה חווייתית ומשמעותית

הפרוייקט מבוצע ע"י חברת אקסיומה הישגים בהשכלה עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך תוכן ועיצוב גרפי: הגר אורן

שבוע ראשון

חופשת פסח

ניצני אביב – פסח בא

הקדמה

חופשת הפסח מהווה הזדמנות משמעותית להעמקה חינוכית וללמידה חווייתית סביב ערכי החג ותכניו. התוכנית נועדה לאפשר לתלמידים היכרות עם חג הפסח ועונת האביב מתוך התנסות פעילה, חשיבה, שיח ויצירה, תוך חיבור בין עולם הערכים, התרבות והמסורת לבין עולמם האישי והיומיומי של הלומדים. הלמידה בתוכנית מבוססת על עקרונות של מעורבות פעילה של התלמידים ופיתוח כישורים חברתיים ורגשיים, תוך יצירת סביבה מאפשרת, בטוחה ומכבדת.

ידע:

היכרות עם חג הפסח ומשמעותו סיפור יציאת מצרים כרעיון של מעבר, שינוי וחופש הכרת מושגים מרכזיים כמו חירות, עבדות, מסע, משפחה, מסורת חשיפה לתרבות, סמלים, שירים ומנהגים הקשורים לחג חיבור בין עבר להווה דרך חיי היומיום של התלמידים

מיומנויות:

חשיבה סקרנית ושאלת שאלות הבעה אישית דרך שיח, משחק, יצירה ותנועה עבודה בקבוצה ושיתוף פעולה פיתוח דמיון וחשיבה יצירתית הקשבה, התבוננות ויכולת התנסחות

ערכים:

חירות אישית וחופש בחירה כבוד לאחר ולשונות בין אנשים

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה ושקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לתלמידים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את התלמידים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהתלמידים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע את המוסיקה הנעימה.) נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש": ננחה את התלמידים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים": ננחה את התלמידים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצידי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת": ננחה את התלמידים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לתלמידים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין תלמידים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת.

לאחר מכן נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות (כחמישה תלמידים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד ותלמידי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה: **החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה** נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ: גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את התלמידים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית- צלילי המוזיקה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "צלילי המוזיקה" מתורגם לעברית

מילים ולחן: רוג'רס והמרשטיין גרסה עברית: אבי קורן

קישור למילות השיר בשירונט

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי החודש נעסוק במוזיקה וצלילים. "צלילי המוזיקה". את החודש אנו פותחים בחג הפסח ועונת האביב ובהמשך נעסוק במוזיקה, צלילים וכלי נגינה.

נקריא לתלמידים את מילות השיר שמופיעות בקישור בעזרים.

לאחר מכן נזמין את התלמידים להאזין לשיר.

אפשר לשאול האם מי מהם לומדים לנגן על כלי נגינה מסויים ולספר על כך.

נספר לתלמידים כי כמו שיש אותיות שאיתן כותבים מילים

כשרוצים לכתוב מוזיקה משתמשים בתווים.

לכל תו יש צליל שונה.

נשאל את התלמידים אם מישהו מהם יכול לשיר את שמות התווים לפי הצלילים.

אם אתם יכולים – אתם מוזמנים לשיר להם את תווי המוזיקה לפי הסדר.

דו - רֶה - מִי - פֶּה - סוּל - לָה - סִי - דוֹ

נשמיע שוב את השיר וננסה להצטרף לצלילים בתחילת המשפטים.

פעילות סיום – הצליל שנשאר איתי

עזרים:

כלי אחד בעל צליל רך לבחירה

פעמון קטן/ קסילופון

מחשב / רמקולים

קישור לסדר התווים המוזיקליים מתוך ביצוע של נעמה בארץ הצלילים

מהלך הפעילות:

התלמידים יושבים במעגל רגוע.

זכיר בקצרה שהכרנו היום את השיר צלילי המוזיקה והכרנו צלילים שונים.

אם יש ברשותכם קסילופון תוכלו להשמיע לתלמידים שוב את הצלילים לפי סדר התווים.

נשמיע צליל אחד קצר ונזמין את התלמידים לשתף איך הצליל הזה מרגיש בגוף?

שמחה, שקט, קפיצה, מנוחה?

לאחר מכן, כל תלמיד בתורו בוחר תנועה קטנה שמתאימה לצליל ששמע

תנועה של יד

נדנד

עצימה של עיניים

או חיוך

נחזור ונשמיע את הצליל ונזמין את התלמידים לבצע יחד את התנועות שבחרו.

נשמיע לתלמידים את התווים המוזיקליים לפי הסדר ונעודד אותם להצטרף.

לסיום ניקח נשימה עמוקה אחתהגוף נרגע לקראת סוף היום.

פעילות פתיחה – שמחה רבה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – "שמחה רבה"

מילים: יפה בלהלחן: ידידיה אדמון

קישור למילות השיר בשירונט

כרטיסיות ריקות

טושים

מהלך הפעילות:

את כל אחד מימי החופשה נפתח באחד משירי החג. נקריא את המילים, נוודא כי כל המילים ברורות ומוכרות לתלמידים. בכל פעם שנתקל במילה חדשה שפחות מוכרת לתלמידים, נכתוב אותה על כרטיסיה נסביר את משמעותה ונתלה בצהרון. נשיר שתי שורות בהטעמה בכל פעם ונזמין את התלמידים לחזור אחרינו. אפשר גם להשמיע את השיר כמה פעמים ולהזמין את התלמידים להצטרף.

פעילות העשרה חינוכית – תיק האפיקומן

עזרים:

2 יריעות לבד צבעוניות לכל תלמיד מספריים

אקדח דבק חם לשימוש המובילים בלבד (יש לחבר את האקדח דבק לחשמל הרחק מהישג ידם של התלמידים) כפתורים ופאייטים לקישוט בקבוקי צבע מיוחדים לצביעה על בד

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים מי יודע מהו האפיקומן? נקשיב לתשובותיהם ואחר כך נוסיף הסבר.

אפיקומן – האפיקומן היא מצה שאוכלים בסוף ליל הסדר,

כזכר לקורבן הפסח. אפשר לספר לתלמידים שזו מילה מארמית (שפה קדומה שכבר לא משתמשים בה כיום) ושההגדה של פסח כולה נכתבה בשפה הארמית.

נהוג להחביא את האפיקומן כדי לעורר סקרנות אצל הילדים הצעירים במשפחה ולעודד אותם להישאר ערים עד סוף הסדר.

בחלק מעדות ישראל הילדים מנסים למצוא את האפיקומן ולהחזיר אותו בסיום הסדר, בתמורה למתנה שהמבוגרים מציעים להם.

היום נכין בעצמנו תיק מיוחד לאפיקומן לליל הסדר.

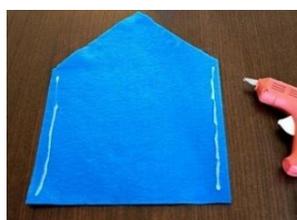
נזמין את התלמידים לשולחנות ונניח על השולחנות את חומרי היצירה. ננחה את התלמידים כיצד לקפל ולגזור את יריעת הלבד.

כדי ליצור את דש המעטפה המתקפל

נקפל את הקצוות העליונים עד שהם נפגשים באמצע.

ננחה את התלמידים לגזור לאורך קו הקיפול, כך ישאר לנו משולש בחלק העליון.

אחר כך ייקחו התלמידים את יריעת הלבד השנייה ויניחו את שני החלקים זה על זה ואז ידביקו את החלקים יחד כדי ליצור מעטפה!

נזמין אלינו את התלמידים שמוכנים

ונדביק להם את שני החלקים בעזרת דבק חם לאורך הצדדים והתחתית. יש לוודא שהדבק קר לחלוטין לפני שאתם נותנים להם לקשט.

נזמין את התלמידים לעטר את תיק האפיקומן כרצונם.

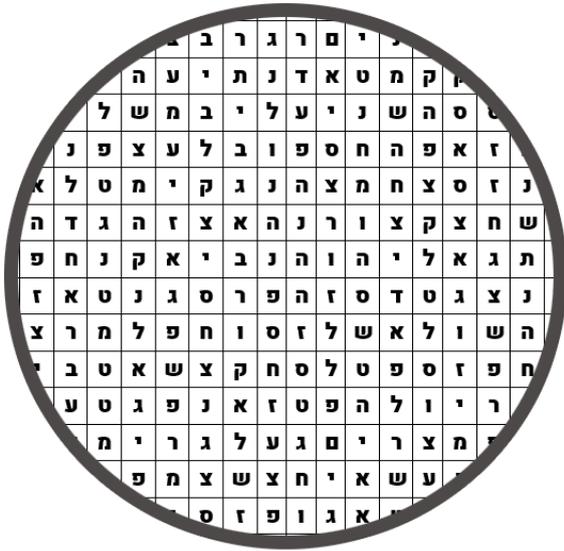
אפשר לעטר בעזרת בקבוקי הצבע לבדים (אפשר גם לכתוב איתם), מדבקות, פונפונים ועוד.

נסייע לתלמידים בהדבקת הקישוטים אם יש צורך בשימוש בדבק חם.

*בעזרת אותם החומרים אפשר להכין גם את צלחת הסדר.

פעילות סיום – תפזורת מילים

עזרים הכנה מראש:

הדפסת דף התפזורת כמספר התלמידים
כלי כתיבה

מהלך הפעילות:

נחלק לתלמידים את דפי התפזורת.

בתפזורת האותיות שזרות מילים הקשורות לחג הפסח.

לצעירים - ניתן לתת לתלמידים את רשימת המילים

בוגרים – לתת את דף התפזורת בלבד ורק לומר להם כמה מילים

או לומר להם שביטויים הקשורים לפסח מופיעים בתפזורת.

צעירים - ניתן לתת להם את הרשימה ולגלות להם איזה מילים או ביטויים לחפש.

ח	ג	ה	מ	צ	ו	ת	ב	ג	ר	צ	ט	ז	ט	ל	ג	ק	צ	נ	ש	פ	ט	ש	א
א	ג	ק	ז	א	ל	י	ק	ש	כ	א	י	ל	צ	ל	ח	ת	ה	ס	ד	ר	ג	ת	ח
פ	ה	ס	ט	ב	ט	ק	ט	מ	ל	ז	א	ס	פ	ג	ל	א	ק	ג	ר	א	ל	כ	ד
י	צ	ד	א	ר	ב	ע	ת	ה	ב	נ	י	ם	ר	ג	ר	ב	צ	ח	נ	פ	ז	ר	מ
ק	י	ל	ש	א	ה	ק	ל	ק	ק	מ	ט	א	ד	נ	ת	י	ע	ה	ק	י	ט	ט	י
ו	ז	פ	ס	ר	ע	מ	ס	ס	ה	ש	נ	י	ע	ל	י	ב	מ	ש	ל	י	צ	ת	י
מ	י	ת	צ	ל	ט	ה	ז	א	פ	ה	ח	ס	פ	ו	ב	ל	ע	צ	פ	נ	ג	צ	ו
נ	צ	ח	ש	פ	ל	נ	ז	ס	צ	ח	מ	צ	ה	נ	ג	ק	י	מ	ט	ל	א	ש	ד
ט	ח	נ	ו	ט	נ	ש	ח	צ	ק	צ	ו	ר	נ	ה	א	צ	ז	ה	ג	ד	ה	ס	ע
צ	ב	ע	ס	צ	ה	ת	ג	א	ל	י	ה	ו	ה	נ	ב	י	א	ק	נ	ח	פ	צ	ח
ה	ת	פ	ש	ק	צ	נ	צ	ג	ט	ד	ס	ז	ה	פ	ר	ס	ג	נ	ט	א	ז	ט	ר
ט	פ	ו	ע	ל	ה	ה	ש	ו	ל	א	ש	ל	ז	ס	ו	ח	פ	ל	מ	ר	צ	ש	ל
כ	ר	ל	ב	פ	ב	ח	פ	ז	ס	פ	ט	ל	ס	ח	ק	צ	ש	א	ט	ב	י	ס	א
ס	ע	כ	ד	י	ט	ת	ר	י	ו	ל	ה	פ	ט	ז	א	נ	פ	ג	ט	ע	כ	א	ה
ט	ה	ח	י	ל	מ	א	פ	מ	צ	ר	י	ם	ג	ע	ל	ג	ר	י	מ	ק	ו	ר	ל
צ	י	ת	ם	ק	ח	ל	צ	ג	ע	ש	א	י	ח	צ	ש	צ	מ	פ	ח	ו	צ	צ	ח
ל	כ	ע	ה	ס	ק	נ	ג	מ	ו	ט	א	ג	ו	פ	ז	ס	י	ט	א	ש	כ	ח	ו
ט	כ	מ	י	צ	א	ק	מ	ש	ה	ב	ת	י	ב	ה	נ	ג	ד	ע	ר	י	א	ס	ש
א	ח	ל	י	ט	ו	כ	ג	פ	ש	ט	מ	ג	פ	א	פ	ו	פ	ע	ו	כ	מ	ך	
צ	ד	ע	נ	פ	ל	ס	ב	ק	א	ש	י	ז	ט	ל	ק	ג	ת	א	ל	ת	א	ס	א
ש	ג	ד	ו	ב	ה	א	ל	י	ל	ה	ס	ד	ר	ת	פ	ט	ג	ש	כ	ג	פ	ש	צ
ו	ד	פ	צ	ס	מ	ט	ו	ת	ג	ת	י	ל	ס	ר	צ	מ	צ	א	פ	ע	ק	ל	צ
כ	י	ח	ק	ו	ר	כ	פ	ג	צ	ו	מ	כ	ת	ב	כ	ו	ר	ו	ת	ט	ג	ר	ז
ל	א	ו	ג	י	ו	ל	נ	ח	ס	ק	ר	צ	ז	ע	א	ש	ט	ק	ג	צ	ש	ע	ק
א	כ	ג	ש	צ	ר	ג	ע	ר	ו	ב	צ	י	מ	ס	ו	פ	צ	נ	פ	ר	ע	ה	ל

מחסן מילים:

מה נשתנה	פרעה
רעמסס השני	ים סוף
חמץ	ערוב
אפיקומן	ליל הסדר
אביב	יין
צלחת הסדר	חד גדיא
אחד מי יודע	מכת בכורות
משה בתיבה	צפרדע
חג המצות	ארבעת הבנים
מצרים	פרמידות
אליהו הנביא	ארבע קושיות
הגדה	עבדים היינו
	בת פרעה

פעילות פתיחה – מה נשתנה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – מה נשתנה

מילים: מתוך ההגדה לחן: אפרים אבילאה

מילות השיר

כרטיסיות ריקות

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש כשאנו משמיעים את השיר פעם אחת ומאפשרים לתלמידים להצטרף. נקריא את מילות השיר, נוודא כי כל המילים ברורות ומוכרות לתלמידים ושוב אפשר להשתמש בכרטיסיות הריקות ולכתוב מילים חדשות. נשיר בכל פעם שתי שורות בהטעמה, ונזמין את התלמידים לשיר איתנו.

מה נשתנה
מלים: עממי
מתוך ההגדה

מה נשתנה הלילה הזה
מכל הלילות
מכל הלילות
שבכל הלילות אנו אוכלין
חמץ ומצה, חמץ ומצה
הלילה הזה, הלילה הזה
כלו מצה.

שבכל הלילות
אנו אוכלין
בין יושבין ובין מסבין
בין יושבין ובין מסבין
הלילה הזה, הלילה הזה
כלנו מסבין.

שבכל הלילות
אנו אוכלין
שאר ירקות, שאר ירקות
הלילה הזה, הלילה הזה
כלו מרור.

פעילות העשרה חינוכית –

"וורקיטו שוברת כלים"

כתבו: זהבה גושן ומעין בן הגיא / איירה: עדן ספיבק

עזרים:

הספר "וורקיטו שוברת כלים"

על הסיפור – מתוך ספרית פיג'מה:

סיפורה של וורקיטו הוא סיפור שקרה באמת: בכל ערב פסח נוהגות נשות הכפר לשבור את כלי החרס שאכלו בהם חמץ. וורקיטו מתקשה להיפרד מהכלים האהובים, עד שדודה אבִיִּנֶשׁ מלמדת אותה להיפרד מהישן ולברוא מחדש. בימים שלפני הפסח נהגו בקהילת ביתא ישראל להשליך כלים ישנים ולשַׁמֵּר את המסורת מארץ ישראל, שלפיה שוברים את הכלים העשויים מחרס ומכינים כלים חדשים כשרים לפסח. מסורת זו עברה מדור לדור, והיא חלק מההכנות לחג הפסח, שמטרתן לבער את החמץ לקראת החג המשַׁמֵּר את זיכרון יציאת מצרים.

מהלך הפעילות:

נראה לתלמידים את עטיפת הספר ונשאל אותם במה לדעתם הילדה שבתמונה מיוחדת? נספר לתלמידים כי לילדה שבתמונה קוראים וורקיטו, היא אתיופית והיא דוברת גם אמהרית ומשמעות השם וורקיטו באמהרית הוא "הזהב שלי". נקריא לתלמידים את הסיפור כשאנו מראים להם את האיורים היחודיים בספר. בתום הסיפור ניתן לשוחח עם התלמידים על כמה נושאים מתוך הסיפור.

1. מתכוננים לפסח – מה אתם עושים לפני פסח? כיצד אתם מתכוננים לחג? כיצד וורקיטו ובני משפחתה מתכוננים לחג? במה ההכנות דומות לשלכם, ובמה הן שונות?
2. מהו ההבדל בין התגובה של וורטיקו לזו של דודתה בְּלִיִּנֶשׁ על שבירת הכלים: מה הדגישה כל אחת מהן? ומה דעתכם? תאמין שאפשר לתקן – תוכלו לשוחח עם התלמידים על כל אותן הפעמים שדברים נשברו או התקלקלו להם ועל האפשרות לתקן ולהתחיל מחדש, לפעמים אפילו בצורה טובה יותר.
3. פסח והתחדשות – פסח הוא זמן של התחדשות. הוא נקרא גם "חג האביב" ונחגג בעת פריחה והתחדשות של הטבע. כדאי לערוך דיון ולשאל: מה מתחדש בטבע בעונה זו של השנה? פסח הוא חג שעובר מדור לדור. אם כן, כיצד הוא מתחדש?

פעילות סיום – אפיקומן מוזיקלי

עזרים:

מחשב / רמקולים
קישור לשירי חג הפסח
מצה עטופה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש בשיחה קצרה על מצה ואפייה.
נשאל את התלמידים מי זוכר ויכול לספר לנו מדוע אוכלים מצות בפסח.
נשחק משחק מהנה.
נשמיע ברקע את שירי החג בשקט.
נזמין תלמיד שמעוניין לצאת מהחדר לרגע
ובזמן הזה נחביא עם החברים האחרים את האפיקומן.
ננחה את התלמידים כי במקום לומר חם (כשמתקרבים) וקר (כשמתרחקים)
נשתמש בצלילים.
כאשר התלמיד המחפש מתקרב למקום המחבוא – נתופף בחוזקה על הברכים
כאשר הוא מתרחק – נשפוף בשקט ידיים בצורה של מצילתיים.
נזמין בחזרה את התלמיד שיצא ונשחק בהנאה.
בכל פעם נזמין תלמידים נוספים שמעוניינים לשחק.

פעילות פתיחה – עבדים היינו

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – עבדים היינו

מילים: מתוך ההגדה, לחן: פוסטולסקי שלום

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש כשאנו משמיעים את השיר פעם אחת ומאפשרים לתלמידים להצטרף. נקריא את מילות השיר, נוודא כי כל המילים ברורות ומוכרות לתלמידים. אתם מוזמנים לשיר שתי שורות בהטעמה ולהזמין את התלמידים לחזור אחריכם.

עבדים היינו

מילים: עממי מתוך ההגדה לחן: פוסטולסקי שלום

פעילות העשרה חינוכית – ניצני אביב

עזרים:

תמונה של שדה פורח / עצים באביב
כוסות פלסטיק שקופות
מים
צבעי מאכל (עדיף אדום / כחול)
פרחים בהירים עם גבעול (למשל ציפורן לבנה)
בריסטול גדול לכל קבוצה
צבעי מים / גואש
מכחולים
חומרים מהטבע: עלים, זרעים, חול
דבקסטיק
ניירות קרפ צבעוניים
דפי ברסטול קטנים צבעוניים
מספריים

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונראה לתלמידים תמונה של שדה באביב ונשאל:
מה השתנה בטבע מאז החורף?
אילו צבעים פתאום הופיעו?
מדוע לדעתכם הפרחים יוצאים דווקא עכשיו?
מה צריך צמח כדי לפרוח?

נרחיב מעט על מושגים שונים כאשר יוזכרו:
אביב, התחדשות, נביטה, פריחה, אבקה, חרקים, שמש, מים

קעת נשאל את התלמידים מה צריך פרח / צמח על מנת לגדול ולפרוח?
התשובה כמובן היא מים.
נשאל את התלמידים האם יודעים כיצד הצמח / פרח מקבל את המים שהוא צריך?
הוא שותה? כיצד?

לפני שנערוך ניסוי קצר ונראה לתלמידים כיצד הצמחים והפרחים מקבלים את המים מן האדמה.

נראה לתלמידים פרח אמיתי (אפשר פרח בר שנקטף מראש)
נתבונן ונזהה עם התלמידים את חלקי הפרח:
עלי כותרת, גבעול, עלים, אבקנים (אם יש)

נשוחח עם התלמידים:
מדוע יש לפרח צבע?

**לפרח יש צבעים כדי שיראו אותו מרחוק.
הצבעים עוזרים לפרח למשוך אליו חרקים.**

מי בא לבקר את הפרח?
אל הפרח באים חרקים כמו דבורים, פרפרים וחיפושיות.
הם באים לשתות צוף ולאסוף אבקה.

מה יקרה אם לא יהיו חרקים?
יש פרחים שזקוקים לחרקים כדי להעביר אבקה מפרח לפרח.
אם החרקים לא יגיעו, הפרחים האלה לא יוכלו ליצור זרעים.
אבל יש גם צמחים שלא צריכים חרקים – הם נעזרים ברוח, במים או בדרכים אחרות.
אם יהיו פחות חרקים, יהיו פחות פירות וזרעים, ופחות צמחים חדשים.

כעת נערוך את הניסיונראה כיצד הצמח / פרח שותה.
אפשר לחלק את התלמידים לקבוצות קטנות סביב השולחנות ולערוך את הניסוי כל קבוצה בנפרד ומקרוב.
ניקחכוס עם מים נוסף למים צבע מאכל, נכניס את הפרח לכוס ונזמין את התלמידים להתבונן כיצד הצבע עולה מעלה בגבעול.

כעת נזמין את התלמידים ליצור שדה אביבי ופורח.
נתחיל מחלוקת בריסטול גדול לכל קבוצה.
נזמין את התלמידים להשתמש בצבעי עיפרון בגוונים שונים של ירוק, חום, צהוב ולצייר את הדשא וגבעולים שוניםכרקע.

לאחר שהרקעים מוכנים ניקח את הבריסטולים וקעת כל תלמידיכין פרח או אלמנט אביבי שהוא יבחר מקורי שלו.
לאחר שהפרחים / פרפרים / חיפושיות מוכנים נחזיר את הבריסטולים ונזמין את התלמידים להניח את הפרחים על הבריסטול, לעבוד ולהחליט בשיתוף פעולה ואחרי שהחליטו על המיקומים, ידביקו את הפרחים והפרפרים בעזרת דבק סטיק.

אביב שמח ופורח 😊

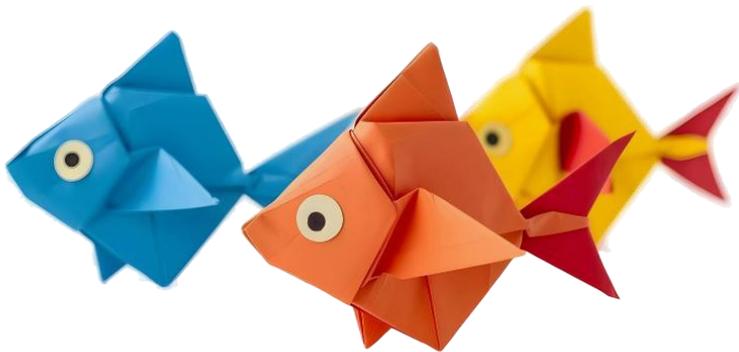
פעילות סיום – הדגים שביאור

הכנה מראש:

נגזור מראש 20 דגים צבעוניים (רצוי להכין יום קודם ולשתף את התלמידים בהכנה ובצביעה).
כשהדגים מוכנים נדביק עליהם מגנט על כל דג (בחלק הקדמי).

הכנת חכות הדייג

עזרים:

דפי בריסטול לגזירת 20 דגים צבעוניים
מגנטים קטנים עגולים
שני מקלות באורך כחצי מטר
חוט דייג או חוט אחר באורך 1 מטר
שני מגנטים עם חור לקשירה בקצה החוט
קוביות גדולות מעץ שטוחות
אל-בד כחול / תכלת

מהלך הפעילות:

נפרוש אל-בד תכלת, כמו ים, ונניח עליו לאורך במרכז קוביות עץ שטוחות ארוכות.
הכינו את המקלות עם החוטים קשורים לקצה שלהם, כאשר בקצה השני קשור מגנט.
כללי המשחק:

נזמין בכל תור שני תלמידים שיצטרכו לעבור מעל ה"יאור" בלי ליפול למים
(לצעוד על הקוביות בלבד),

כאשר בידיהם חכות, והם צריכים לדוג כמה שיותר דגים.

כל סבב יתחיל כאשר התלמידים יעמדו משני צידי הים הרחוקים מול קצה הקוביות.
נזמין חברים נוספים להשתתף במשחק.

פעילות פתיחה – בצאת ישראל

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "בצאת ישראל ממצרים"

מילים: מן המקורות, לחן: ידידיה אדמון

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים שהיום נלמד שיר עתיק ויפה שמספר על רגע מאוד חשוב לעם שלנו. השיר מספר על הזמן שבו עם ישראל יצא ממצרים והפך לעם חופשי.

לפני שנשמיע להם את השיר נלמד ונסביר את משמעות המילים הפחות מוכרות המופיעות בשיר.

נסביר במילים פשוטות וברורות את השיר:

בצאת ישראל ממצרים

עם ישראל יצא ממצרים, יצא ממקום שהיה לו קשה שם

בית יעקב מעם לועז

זו משפחה גדולה של אנשים שגרו במקום שלא דיברו בו את השפה שלהם

היתה יהודה לקדשו

העם התחיל להרגיש מיוחד ושייך

ישראל ממשלותיו

עם ישראל התחיל להוביל את עצמו

הים ראה וינוס

כשהעם הגיע לים, הים נפתח וזז הצידה

הירדן יסוב לאחור

גם נהר גדול עצר ונתן לעבור

ההרים רקדו כאילים, גבעות כבני צאן

זה תיאור יפה שמספר שהטבע כולו שמח יחד עם העם נשאל מי ראה פעם אייל? ונספר מי הם בני צאן (עיזים, כבשים)

אפשר לשאול את התלמידים

איך לדעתכם מרגישים כשעוברים ממקום קשה למקום חופשי ולתת תשובה או שתיים קצרות.

אחרי שהסברנו את השיר נשמיע לתלמידים את השיר מס' פעמים וננסה להצטרף יחדיו. אם יש מספיק זמן תוכלו להזמין תלמידים שמעוניינים להציג את השיר.

פעילות העשרה חינוכית – ברכת החג

עזרים:

דפי בריסטול צבעוניים
דפים צבעוניים
מספריים
דבק סטיק
כוס עגולה ברוב 10 ס"מ לסימון עיגולים
עפרונות
טוש שחור

מהלך הפעילות:

היום נכין כרטיס ברכה לחג צבעוני וחגיגי.
נחלק לתלמידים את דפי הבריסטול וננחה אותן לקפל את הבריסטול לחצי.
כעת נחלק להם דף בצבע כחול (ניתן גם לצייר עננים על דף לבן ולגזור)
נצייר עננים על הדף הכחול ונגזור אותם.

נניח על השולחנות דפים צבעוניים
וננחה את התלמידים לבחור שישה צבעים, לסמן על כל צבע עיגול בעזרת הכוס והעיפרון
ולגזור את העיגולים.

נקפל את העיגולים לחצי ונדביק אותם אחד לשני כשהם מקופלים.
נמרח דבק על חצאי העיגולים החיצוניים ונדביק את הכדור הפורח על הכרטיס.
נדביק את העננים.

נגזור מדף צהוב את הצורה של הסל ונדביק מתחת לכדור הפורח.
בעזרת טוש שחור נסמן את החוטים ונדגיש את הסל מסביב.

הזמינו את התלמידים לכתוב ברכה לחג למשפחתם.

ניתן לסייע במידת הצורך.

פעילות סיום – משחקים באגוזים

**יש לבדוק מראש:
אם משתמשים באגוזים אמיתיים שאין תלמידים אלרגיים בצהרון**

עזרים:

אגוזי מלך משחק או אגוזי מלך אמיתיים שלמים

קערה / דלי / קופסה

מהלך הפעילות:

בפסח נהוג לשחק באגוזים, להקיש מנגינות ומקצבים ולשחק במשחקים תחרותיים. נלמד את התלמידים כמה משחקים שאפשר לשחק באגוזים ונחלק לתלמידים את אגוזי המשחק.

קרוב לקיר:

סמנו קו התחלה במרחק מסוים מקיר פנוי, והתלמידים יעמדו מאחורי הקו ויגלגלו את האגוזים לכיוון הקיר. התלמיד שהאגוז שלו נשאר הכי קרוב לקיר מנצח.

אגוזים מתגלגלים:

נשתמש במשטח עץ (דיקט) או קרטון בגודל של חצי שולחן והניחו אותו בשיפוע על קיר. התלמידים יעמדו בטור מול משטח העץ במרחק שנקבע מראש ויגלגלו את האגוזים במעלה המגלשה ויביטו: אם האגוז יפגע באגוז אחר כשהתגלגל למטה התלמיד ייקח את האגוזים שפגע בהם.

קליעה למטרה:

5 אגוזים לכל תלמיד. התלמידים יעמדו בטור וינסו כל אחד בתורו לקלוע את האגוזים לתוך קערה, דלי או קופסה.

לתלמידים היקרים, לצוות החינוכי
ולבני משפחותיכם,
אנו מאחלים חג פסח שמח, מלא אור, חום ותקווה.
חג של חירות במחשבה, בלב ובמעשה,
זמן משפחה, הקשבה, סקרנות ושמחה.

מי ייתן והחג יביא עמו התחדשות,
רוגע והשראה, רגעים של ביחד
וכוחות להמשך עשייה
חינוכית משמעותית וגדילה אישית.

חג אביב שמח ובריאות טובה לכולם
צוות ניצנים

רשימת עזרים לחופשת הפסח:

כלי נגינה בעל צליל רך לבחירה
פעמון קטן/ קסילופון
2 יריעות לבד צבעוניות לכל תלמיד
מספריים
אקדח דבק חם לשימוש המובילים בלבד
כפתורים ופאייטים לקישוט
בקבוקי צבע מיוחדים לצביעה על בד
אגוזי מלך משחק או אגוזי מלך אמיתיים שלמים
קערה / דלי / קופסה
כוסות פלסטיק שקופות
מים
צבעי מאכל (עדיף אדום / כחול)
פרחים בהירים עם גבעול (למשל ציפורן לבנה)
בריסטול גדול לכל קבוצה
צבעי מים / גואש
מכחולים
חומרים מהטבע: עלים, זרעים, חול
דבק סטיק
ניירות קרפ צבעוניים
דפי ברסטול קטנים צבעוניים
דפי ברסטול לגזירת 20 דגים צבעוניים
מגנטים קטנים עגולים
שני מקלות באורך כחצי מטר
חוט דייג או חוט אחר באורך 1 מטר
שני מגנטים עם חור לקשירה בקצה החוט
קוביות גדולות מעץ שטוחות
אל-בד כחול / תכלת
דפי ברסטול צבעוניים
דפים צבעוניים
כוס עגולה ברוב 10 ס"מ לסימון עיגולים
עפרונות
טוש שחור

הספר: "וורקיטו שוברת כלים"

שבוע שני

הצלילים סביבנו

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
הקצב של שמי	תנועה וצליל	מקשיבים לצלילים	יום המעשים הטובים	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
מציירים צלילים	הרעשן שלי	צלילים מהטבע	אני משפיע	שפת התווים	פעילות העשרה חינוכית
תערוכת ציורי א"י	תזמורת חברים	זיכרון של צליל	מעגל מחמאות	כסאות וצלילים	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לתלמידים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את התלמידים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהתלמידים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע בשקט את המוסיקה הנעימה.) נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש": ננחה את התלמידים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה. לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים": ננחה את התלמידים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת": ננחה את התלמידים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לתלמידים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין תלמידים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת. לאחר מכן נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות (כחמישה תלמידים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד ותלמידי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה: **החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה** נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ: גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את התלמידים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית – שפת התווים

היום נערוך היכרות ראשונית עם שפת התווים. נכיר מושגים מוזיקליים כגון: תו, חמשה, דורה מי פה סול לה סי

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "צלילי המוזיקה" מתורגם לעברית

מילים ולחן: רוג'רס והמרשטיין גרסה עברית: אבי קורן

קישור לצלילי התווים לפי הסדר

*שימו לב שכל צליל מושמע פעמיים

כרטיסיות תווים גדולות עם התווים

דורה מי פה סול לה סי

טושים

דפי עבודה עם חמשה מודפסת

מדבקות עגולות קטנות רצוי שחורות או כחול כהה או עיגולי נייר

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי החודש נכיר שפה חדשה שפה של צלילים, שפה שהסימנים בה במקום אותיות הם תווים.

מה זה תו? תו הוא סימן שאנו כותבים / מציינים אותו והוא מראה לנו צליל מסויים.

נציג לתלמידים דף חמשהונסביר כי זה הבית של התווים. על הקווים וביניהם הם גרים.

בואו נחזור ונכיר את התווים השונים

נציג תו אחד בכל פעם.

נאמר את שמו בקול ברור ונשמיע את הצליל.

לאחר כל תו נזמין את התלמידים לחזור בקול על השם ולהראות עם היד אם הם מרגישים אם הצליל גבוה או נמוך.

מתקדמים בהדרגה לפי סדר עולה: (להזכירכם כל צליל מושמע פעמיים)

דו - רה - מי - פה - סול - לה - סי - דו

כעת נלמד יחדיו איך כותבים תו.
נדגים ציור תו על החמשה:
עיגול קטן
וקו שעולה או יורד (הקו מתאר את משך הצליל)
נדגיש שאין צורך בדיוק אלא בהבנה של הצורה.
אנחנו לא באמת מנסים ללמד תווים במהירות כזו, אלא רק לערוך הכרות ראשונית לתלמידים עם השפה.

נזמין את התלמידים להתנסות בציור תווים על דף חמשה בעזרת מדבקות עגולות או ציור חופשי.
נספר לתלמידים כי היכן שמציירים את העיגול על השורות בעצם קובע את גובה הצליל, כמה שהוא נמצא בשורות הגבוהות יותר זה יהיה צליל יותר גבוה.
לכן כשנזמין אותם לצייר את התווים על הדף שלהם נעודד אותם לחזור על הצליל בקול רם וכך להחליט היכן לצייר אותו. אנחנו לא שואפים לדיוק רק להכרות.

כעת נחבר בין תווים וצלילים.

נשמיע בכל פעם תו אחד ונזמין את התלמידים לנחש איזה תו זה.

נחלק לתלמידים את דפי התווים ונזמין אותם להניח את התווים (המדבקות) או לצייר אותם היכן שהם חושבים שהם צריכים להיות על השורות.

אפשר לשחק עם הצלילים גם בתנועה:

כל תו מקבל תנועה קבועה

דו – כפיפה

רה – קפיצה קטנה

מי – סיבוב

פה – ידיים למעלה

סול – צעד רחב

לה – מחיאת כף

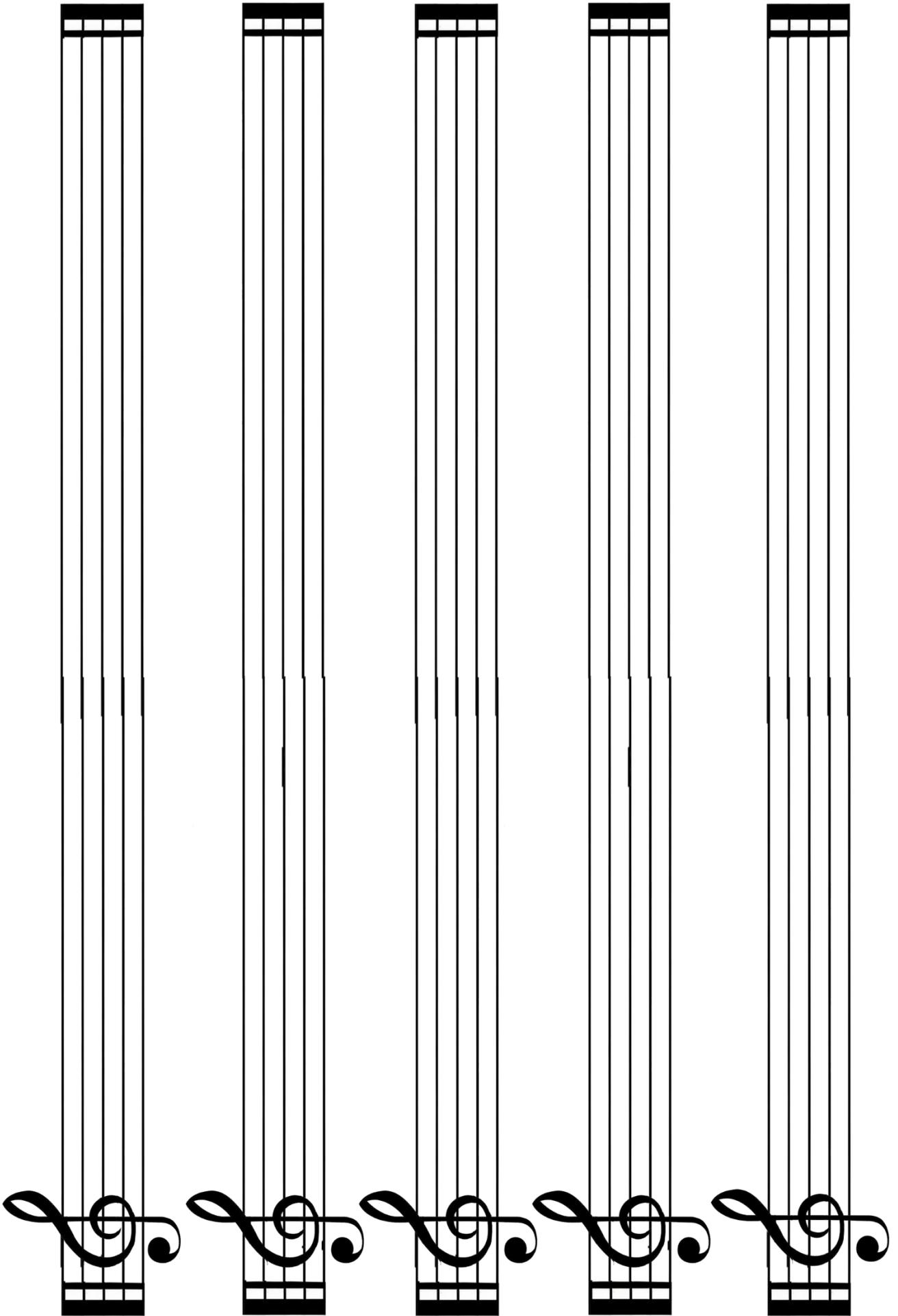
סי – קפיצה גבוהה

המובילים ינגנו או יאמרו רצף תווים לאט והתלמידים מבצעים את התנועות לפי הסדר.

לסיום נקשיב שוב ונצטרף לשיר "צלילי המוזיקה".

נסכם ונספר לתלמידים כי כשאנחנו יודעים לקרוא תווים אנחנו יכולים לנגן מוזיקה גם בלי לזכור אותה בעל פה כמו שאנחנו קוראים קטע מספר.

פעילות סיום – כסאות וצלילים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למוזיקה קצבית נעימה

אפשר גם להשתמש בשיר דו רה מי
כיסאות כמספר התלמידים המשחקים (פחות אחד) מומלץ 8 תלמידים בכל תור
כרטיסיות עם שמות התווים

מהלך הפעילות:

נסדר שבעה כיסאות בשורה כאשר כל כיסא פונה לצד נגדי
נחלק למשתתפים כרטיסות עם שמות התווים
נשמיע את המוזיקה ונתחיל לשחק.
כשהמוזיקה מתנגנת רצים מסביב,
כשהמוזיקה פוסקת כולם מתיישבים במהירות,
מי שנשאר עומד מנסה לשיר את התווים שהתיישבו לפי הסדר יחד עם המובילים.

רה

דו

פה

מי

לה

סול

דו

סי

פעילות פתיחה –

יום המעשים הטובים

עזרים:

מחשב / רמקולים
אבן קטנה

קישור למוזיקה שקטה ברקע

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי היום אנחנו מציינים יום מיוחד מאוד –

יום המעשים הטובים.

זה יום שמזכיר לנו משהו חשוב:

לכל אחד מאיתנו יש כוח לעשות טוב.

לא צריך להיות גדול במיוחד, חזק במיוחד או עשיר במיוחד.

צריך רק לב שרוצה לעזור.

יום המעשים הטובים התחיל כרעיון פשוט –

אם כל אדם יעשה מעשה טוב אחד קטן ביום אחד,

העולם ירגיש קצת יותר נעים,

קצת יותר שמח, וקצת יותר מחבק.

מעשה טוב יכול להיות קטן מאוד:

חיוך לחבר, עזרה בסידור, מילה טובה, להזמין מישהו לשחק, להגיד תודה.

לפעמים מעשה קטן עושה בלב של מישהו אחר שינוי גדול.

היום ננסה לשים לב להזדמנויות לעשות טוב – לא כי ביקשו מאיתנו, אלא כי בחרנו.

כי אנחנו רוצים להיות אנשים שמפיצים אור.

אז בואו נתחיל את היום הזה עם לב פתוח ועיניים שמחפשות איפה אפשר לעשות קצת טוב.

נחזיק אבן קטנה ונאמר:

לפעמים מעשה טוב הוא קטן כמו אבן קטנה שזורקים לים...

כשהוא נכנס ללב – הוא עושה גלים גדולים.

נעביר את האבן בין התלמידים.

כל תלמיד שמחזיק באבן מספר על מעשה טוב שעשה

או מעשה טוב שמישהו עשה עבורו או עבור מישהו אחר.

פעילות העשרה חינוכית – אני משפיע

הכנה מראש:

נכין בריסטול ובמרכזו נכתוב:
"מעשה אחד קטן"

עזרים:

בריסטול
טוש שחור
חוט צמר

מהלך הפעילות:

נציג לתלמידים מצב אמיתי מהחיים בצהרון:

תלמיד חדש מגיע לצהרון. הוא יושב לבד בצד כשכולם משחקים
נשאל לדעתם של התלמידים: מה אפשר לעשות כאן?
מה יקרה אם לא נעשה כלום?
מה יקרה אם מישהו יזמין אותו לשחק?

תלמיד אחד מציע פעולה טובה, למשל:
אני מזמין אותו לשחק.

בינתיים המובילים כותבים את התוצאות האפשריות שהתלמידים מציעים:
הוא יחייך
הוא ירגיש שייך
יהיו לו חברים
הוא ירצה לשחק עם חברים
אולי הוא יעזור לאחרים בעתיד

מחברים בחוטי צמר בין הפעולה לבין התוצאות – כמו רשת.
(מומלץ להזמין תלמידים להניח את החוטים.)

כך נראה לתלמידים כי לכל מעשה קטן יש השפעה גדולה וגם השפעה מתמשכת.

נשוחח עם התלמידים:
האם תמיד קל לעשות מעשה טוב?
מה לפעמים עוצר אותנו?
איך אפשר להתגבר על המבוכה או הפחד?

פעילות סיום – מעגל מחמאות

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לשבת במעגל.
נתחיל ונאמר לתלמיד שמימין משהו טוב שראיתם בו היום.
לדוגמה:

ראיתי שעזרת לחבר בלי שביקשו ממך.
שמת לי לב שחיכית בסבלנות בתור.
אותו תלמיד ממשיך לתלמיד הבא.
אם קשה – אפשר לתת משפט פתיחה מובנה:
אני רוצה להגיד לך תודה על...

לסיום אפשר לשאול את התלמידים איך הם חושבים שמישהו מרגיש כשעושים עבורו משהו נחמד או עוזרים לו? איך הם היו מרגישים? איך הרגיש לשמוע משהו טוב על עצמך? איך הרגיש לומר משהו טוב לאחר?

פעילות פתיחה – מקשיבים לצלילים

עזרים:

פעמון קטן
קופסה עם חפץ בתוכה שמשמיע קול
כלי נגינה שיש בצהרון (תוף מרים, חליל, מצילתיים, תיבת עץ עם מקוש ועוד)

מהלך הפעילות:

נניח את כל החפצים המנגנים על שולחן קטן. נניח בד כלשהו על השולחן כדי שיסתיר את הכלים. נזמין בכל פעם תלמיד או תלמידה המעוניינים להשמיע צליל מסויים (בלי שהחברים רואים).

נבקש מהם להשמיע צליל אחד בלבד.

שאר החברים מקשיבים ומנסים לנחש מה מקור הצליל.

נדגיש כי חשוב להקשיב לפני שמנחשים.

פעילות העשרה חינוכית – צלילים מהטבע

הכנה מראש: איסוף חפצים מהטבע בחצר הצהרון

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לקולות שונים של בעלי חיים

חפצים טבעיים (איצטרובל, עלים יבשים, ענפים קטנים, אבנים וכדו')
אין להוציא את התלמידים לחצר – יש להעריך מראש עם החפצים מהטבע.

מהלך הפעילות:

נתחיל את הפעילות בישיבה במעגל ובהקשבה לצלילים שמגיעים מהטבע. נספר לתלמידים כי בטבע יש צלילים שנוצרים מ:

תנועה – כמו רוח, מים

בעלי חיים – שמשמיעים קולות שונים

חיכוך – כמו עלים, אבנים

מזג אוויר – כמו גשם, רעם

הצליל הוא רטט באוויר שמגיע לאוזניים שלנו.

אפשר להזמין את התלמידים שמעוניינים לעצום עיניים על מנת לשפר את הריכוז. בקשו מהם לא לומר מה הם שומעים באותו הרגע אלא לנסות לזכור ולספר בסוף ההאזנה לקטע.

החליטו בהתאם לתלמידים אצלכם בצהרון מה אורך הקטע שתשמיעו להם.

אפשר לחלק את הפסקול לכמה חלקים קצרים.

בסוף הפעילות תוכלו גם להקרין להם את הסרטון ואז הם יוכלו לחבר בין הצלילים שהם שומעים לבין הצלילים בטבע ובעלי החיים.

נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות.

כל קבוצה מקבלת מספר חפצים טבעיים (איצטרובל, עלים יבשים, ענפים קטנים, אבנים וכדו') המשימה שלהם היא לנסות ליצור צליל שמזכיר תופעת טבע

לדוגמה:

איך נשמעת רוח?

איך נשמע גשם שמתחיל בטפטוף והופך לחזק?

איך נשמעות ציפורים בבוקר?

איך נשמע יער בלילה?

התלמידים מתנסים ביצירת הצליל.

לאחר מכן כל קבוצה מציגה, והתלמידים האחרים מנחשים מהו הצליל. בסוף הפעילות אפשר לצפות בסרטון ולגלות מי הן החיות המשמיעות את הצלילים השונים.

פעילות סיום – זיכרון של צליל

עזרים:

כלי נגינה כלשהו

מהלך הפעילות:

נשב במעגל. המובילים ישמיעו בכל פעם רצף של כמה צלילים קצרים. התחילו משלושה צלילים ולאט לאט העלו את כמות הצלילים.

התלמידים יצטרכו לזכור את הסדר ואת המקצב ולחזור אחריכם (במחיאות כף) אם יש בצהרון כלי נגינה לכל התלמידים אפשר לחלק להם.

פעילות פתיחה – תנועה וצליל

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למגוון יצירות מוזיקליות

מהלך הפעילות:

נפתח את היום ביצירת תנועה וצליל. נחלק את התלמידים לקבוצות:

קבוצת רוח, קבוצת גשם, קבוצת ים, קבוצת בעלי כנף, קבוצת רעמים.

נשמיע מוזיקה שקטה ברקע ונזמין את התלמידים לנוע באופן חופשי במרחב ולהשמיע בשקט את הצלילים המתאימים לקבוצה שלהם.

יוצרים יחד יצירה מוזיקלית שמתאימה את עצמה לצלילים הנשמעים ברקע.

פעילות העשרה חינוכית – הרעשן שלי

הכנה מראש:

איסוף קופסאות קטנות מסוגים שונים

עזרים:

קופסאות קטנות מסוגים שונים

וויי טייפ צבעוני מסוגים שונים (נייר דבק צר צבעוני עם דוגמות שונות)

אבנים קטנות שנאספו מחצר הצהרון

מחשב / רמקולים

קישור למוסיקה קצבית לנגינה משותפת עם הרעשנים

מהלך הפעילות:

הרעשן (נקרא גם שייקר) הוא כלי חשוב לפיתוח היכולות הקוגניטיביות של תלמידים. השימוש בשייקר אינו משפר רק את יכולת הזיכרון אצל תלמידים, אלא גם מחזק את הקשר בין תנועה ליצירת צליל. היום יכינו התלמידים שייקר מקורי שלהם.

התלמידים יבחרו מבין מבחר הקופסאות השונות שאספתם ויכניסו מעט אבנים לתוך אחת הקופסאות ויסגרו עם הקופסה השנייה. נחבר את הקופסאות בעזרת נייר הדבק. אפשר לסייע בסגירה. עכשיו יוכלו לעטר כרצונם בעזרת נייר הדבק הצבעוני. אפשר להחליף גם במדבקות צבעוניות.

אין הכוונה מיוחדת. המטרה לאפשר לתלמידים להכין בעצמם שייקר יחודי. הדבר היחיד שתוכלו לציין בפניהם – כמה שמכניסים יותר אבנים הצליל יהיה נמוך ועמום יותר, כמה שפחות אבנים הצליל יהיה גבוה וצלול יותר.

נסיים את הפעילות בנגינה משותפת עם הרעשנים.

פעילות סיום – תזמורת חברים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לקטע תופים קיצבי

מהלך הפעילות:

נסיים את היום במשחק מקסים בו כל התלמידים משתתפים.
נזמין תלמיד או תלמידה להיות ראשונים ולהשמיע צליל מסוים שחוזר על עצמו.
זה יכול להיות:
מחיאת כף איטית
לחישה של ששש כמו רוח
טפיפה על הברכיים כמו גשם
נקישה בלשון
רשרוש
מילה קבועה

התלמיד משמיע את הצליל שלו בקצב קבוע, והקבוצה מצטרפת אליו.
לאחר כמה רגעים נזמין תלמיד נוסף להוסיף צליל אחר שחוזר על עצמו.

בהדרגה נרכיב תזמורת של צלילים.
תוכלו להשתמש ברקע בקטע תופים המצורף בעזרים.

פעילות פתיחה – הקצב של שמי

בפעילות זו נשחק עם צלילים וקצב.

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר כי לכל אחד מאיתנו יש שם מיוחד. אך האם ידעתם שלשם שלנו יש גם קצב? בואו נבדוק כמה פעימות יש בשם של כל אחד.

לדוגמה:

רון - מחיאת כף

נו-עה - שתי מחיאות כף

אָ -בי-גִּיל - שלוש מחיאות

דְ-נִי-אָ-לֵה- ארבע מחיאות

אומרים את השם ומוחאים לפי מספר ההברות.

נשב במעגל ונזמין כל תלמיד בתורו לומר את שמו לפי הקצב וחלוקת הברות של השם עם מחיאות כף.

לדוגמה:

התלמיד: אָ -מִיר

מוחאים: אחת שתיים

הקבוצה חוזרת: אָ -מִיר (שתי מחיאות כף)

נסו לחזור על הסבב בקצב מהיר יותר בלי שאף אחד מתבלבל. משחק מהנה בו תוכלו תוך כדי המשחק לערוך את בדיקת הנוכחות.

פעילות העשרה חינוכית – מציירים צלילים

עזרים:

קישור ליצירה: "שבעת המינים" מאת פאול בן-חיים

מחשב / רמקולים

דף בריסטול לכל תלמיד

צבעי מים / גואש

מכחולים עבים

קישור לתמונות של נופי הארץ כהשראה (לא כהעתקה)

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי למוזיקה וצלילים יש השפעה על הרגשות והדימיון שלנו.

נזמין את התלמידים שמעוניינים לספר האם יש שיר או מנגינה

שאהובה עליהם במיוחד ומרגשת אותם.

נספר להם על פאול בן-חיים שהיה מלחין ישראלי שכתב מוזיקה בהשראת נופי ארץ ישראל

והצלילים המזרח-תיכוניים. היצירה שלו משלבת תחושה מקומית, צבעים חמים ותנועה זורמת.

נניח על השולחנות את הבריסטולים אך עדיין לא את הצבעים.

נקשיב ליצירה המוזיקלית פעם אחת בלי לעשות דבר.

כעת נזמין אותם להאזין ליצירה בפעם השניה – מי שרוצה מוזמן לעצום עיניים

נבקש מהתלמידים בכל פעם שהם מרגישים שהמוזיקה חזקה יותר ומשמעותית יותר

ירימו את היד לאט בהתאם למוזיקה, נעודד הקשבה לשינויים בקצב ובאופי המנגינה.

איזו תחושה הייתה למוזיקה? שקטה? שמחה? רגועה?

לפני שנתחיל לצייר תוך כדי האזנה נשאל את התלמידים:

איזה צבעים יש לאדמה בארץ?

איך נשמעת לדעתם מוזיקה שמרגישה כמו שמש? כמו שדה? כמו פרחים? או גשם?

ננחה את התלמידים הנחייה כללית ופתוחה:
ציירו מה שהמוזיקה גרמה לכם לראות בדמיון.
זה יכול להיות שדה, שמש, הר, או רק צבעים וקווים שמרגישים כמו המנגינה.
אפשר להציע להתחיל בצבע שמרגיש הכי מתאים למוזיקה.

לקראת סיום הפעילות נערוך את השולחנות בשורה על מנת להציג עליהם את היצירות.

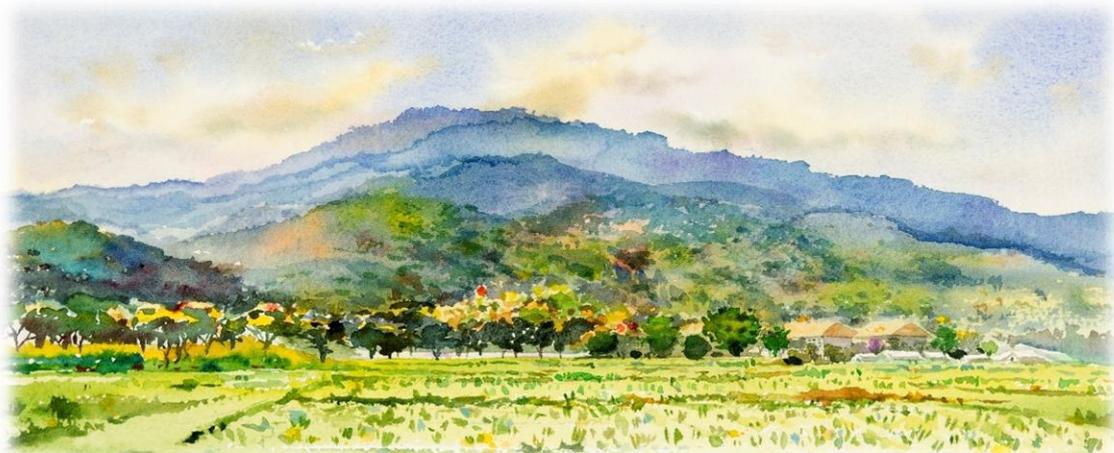
פעילות סיום – תערוכת ציורי ארץ ישראל

עזרים:

היצירות שהכינו התלמידים

מהלך הפעילות:

נזמין תלמידים שמעוניינים להציג את היצירה שלהם ולהסביר עליה.
אפשר לשאול: מה הרגשתם כשציירתם?
האם המוזיקה הזכירה לכם מקום בארץ?
נשמיע ברקע את היצירה המוזיקלית שציירנו בהשראתה
ונזמין את בני המשפחה שבאים לצהרון להנות מהתערוכה.
חלקו את היצירות בסוף היום לתלמידים.

שבוע שלישי

קצב ותנועה

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
שיר ההתעמלות	דופק מוזיקלי	המצאה מוזיקלית	יום הבריאות הבינלאומי	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
מנגנים בצוותא	"אנשים טובים"	ממציאים כלי נגינה	לאכול בריא	כיצד נוצרים צלילים	פעילות העשרה חינוכית
אחת שתיים הופלה	חוג מוזיקה	מוזיקה בשניים	בריא לי להיות בריא	זזים עם הצלילים	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לתלמידים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את התלמידים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהתלמידים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע את המוסיקה הנעימה). נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש": ננחה את התלמידים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים": ננחה את התלמידים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקח שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת": ננחה את התלמידים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לתלמידים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין תלמידים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת. לאחר מכן נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות (כחמישה תלמידים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד ותלמידי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה: **החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה** נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ: גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את התלמידים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית –

כיצד נוצרים צלילים

התמונה לקוחה מתוך האתר
prekinders.com
כל הזכויות שמורות

עזרים:

חוטים באורך 50 ס"מ כמספר התלמידים
כפות או כפיות כמספר התלמידים
8 צינצנות שוות בגודלן / או כוסות זכוכית
קנקן מים עם מעט צבע גואש
פטיש עץ קטן או מקוש של קסילופון

מהלך הפעילות:

היום נכיר את הדרך בה נוצרים צלילים.
כדי להמחיש לתלמידים שצליל נוצר על ידי רטט כלשהו,
נערוך ניסוי מעניין.

הזמינו את התלמידים לקשור חתיכת חוט לכף או כפית מתכת.
הזמינו אותם ללפף את החוט סביב האצבע שלהם והנחו אותם להניח את האצבע
בתוך אפרכסת האוזן.

עיברו בין התלמידים והקישו על הכף עם כף אחרת כשהיא תלויה (מבלי לגעת בשום דבר
אחר). ייתכן והתלמידים יצטרכו להטות את הראש מעט, כך שהחוט והכף לא יגעו בגופם.
שאלו את התלמידים אם הרגישו איך הרטט מהנקישה שלכם עם הכף עבר במעלה החוט
לאוזניהם.

צליל הוא רטט של משהו. זה יכול להיות:
שיפשוף, טיפטוף, נקישה, פעולות רבות יכולות לגרום לצלילים שונים.

קעת נערוך ניסוי נוסף וניתן לכל התלמידים להתנסות.
נשב במפגש רחב.

נעמיד על השולחן במרכז מול התלמידים 8 צינצנות זכוכית ריקות
ולפי הסדר נקיש על כל אחת מהן.
נשאל את התלמידים אם הצלילים מכל צנצנת נשמעים אותו דבר.
קעת נמזוג ממש מעט מים לצנצנת אחת ונקיש עליה –
ומיד אחרי כן נקיש שוב על צנצנת ריקה.

האם הצלילים שונים?

אכן כן – נראה לתלמידים כיצד כמות המים משנה את הרטט ובעקבות כך משנה את הצלילים.

נמשיך למזוג את המים לכל הצנצנות בכמויות שונות.
אם יש לכם אוזן מוזיקלית תוכלו לנסות ולמזוג את המים לפי צלילי ה- דו רה מי.

נזמין את התלמידים להשתמש במקוש כדי להקיש בעדינות על הצנצנות בזמן שהם מקשיבים
לתווים המוזיקליים המושמעים.

נשתמש באותו צבע מים בכל הצנצנות כדי שהתלמידים יבינו שכמות המים באגרטלים היא זו שגורמת לצליל השונה, ולא צבע המים. אם משתמשים בצבע מים שונה בכל אגרטל, הם עלולים להתבלבל ולחשוב שצבע המים קשור להבדל בצליל. עודדו את התלמידים לנסות ולנגן שיר מוכר על הצנצנות.

פעילות סיום – זזים עם הצלילים

עזרים:

מחשב / רמקולים

מוזיקה שהתלמידים אוהבים (רצוי ללא מילים)

מהלך הפעילות:

נשחק משחק מוזיקלי מהנה המשלב תנועה וצלילים.

נבחר שיר שהתלמידים אוהבים לרקוד איתו ונזמין אותם לנוע במרחב בחופשיות כאשר המוזיקה מתנגנת, ביצירתיות וספונטניות בתנועותיהם. ברגע שהמוזיקה נעצרת, כולם חייבים לעצור במקום, לקפוא באותה הצורה ללא שינוי.

פעילות פתיחה –

יום הבריאות הבינלאומי

מהלך הפעילות:

היום אנחנו מציינים את יום הבריאות הבינלאומי. זה יום מיוחד שבו אנשים בכל העולם עוצרים רגע וחושבים איך לשמור על הגוף שלהם חזק, בריא ושמח.

מה זה בכלל בריאות?

בריאות זה כשאנחנו מרגישים טוב בגוף וגם בלב.

כשיש לנו כוח לרוץ, לקפוץ, לשחק ולצחוק.

כשאנחנו לא חולים, וכשאנחנו דואגים לעצמנו.

ביום הזה אנחנו מזכירים לכולם ולעצמנו איך שומרים על הבריאות.

אנחנו יכולים לעשות דברים פשוטים מאוד כמו למשל:

**לאכול אוכל בריא והרבה פירות וירקות - לשתות מים - לצחצח שיניים
לשטוף ידיים עם סבון - לישון טוב בלילה - ולעשות התעמלות וספורט.**

תוך כדי בדיקת הנוכחות נזמין כל תלמיד ותלמידה שנקרא בשמם להראות לנו תרגיל בהתעמלות שהם ממש טובים בו. (רק מי שמעוניין כמובן)

פעילות העשרה חינוכית – לאכול בריא

בהמלצת משרד הבריאות מתוך התכנית "אפשרי בריא"

מידע למובילים:

קשת המזון היא התצורה הגרפית החדשה (המחליפה את פרמידת המזון) של ההמלצות התזונתיות הלאומיות לישראל. בעבר השתמשו בצורה של פירמידה כדי להסביר אילו מזונות כדאי לאכול יותר ואילו פחות. אבל עם הזמן הבינו שהפירמידה קצת מבלבלת. היא גורמת לחשוב שיש מזונות "טובים" למטה ו"רעים" למעלה, ושצריך פשוט לאכול יותר מהחלק התחתון. לכן עברו להשתמש בצורת קשת.

הקשת מראה לנו שכל סוגי המזון חשובים לגוף שלנו. היא מסודרת כמו קשת צבעונית – מהמאכלים שכדאי לאכול מהם הרבה יותר, ועד המאכלים שכדאי לאכול מהם רק מעט. הצורה של הקשת גם עוזרת להבין שצריך איזון וגיוון באוכל ולא רק הרבה מסוג אחד של מזון.

לילדים אפשר להסביר זאת במשפט:

הקשת מזכירה לנו שהגוף צריך הרבה סוגים של מזון, כמו צבעים בקשת – מכל דבר קצת, ומהבריאים יותר, קצת יותר.

קשת המזון מבוססת על מזונות גולמיים וטבעיים. קבוצות המזון בקשת לפי תדירות הצריכה המומלצת

- הקשת הירוקה - ירקות, פירות ודגנים מלאים: לגוון על בסיס יום יומי
- הקשת הצהובה - שמן זית / קנולה, טחינה, אגוזים, קטניות, חלב, מוצרי חלב ותחליפים
- הקשת הכתומה - עוף, הודו, דגים וביצים: לגוון על בסיס שבועי
- הקשת הוורודה - בשר בקר: עד 300 גרם לשבוע (מעט מאד)

- **הקשת האדומה – לא מומלצת ומוטב להמעיט במאכלים אלה משקאות מוגזים וממותקים, חטיפים, ממתקים ומאכלים מעובדים.**

משרד
הבריאות
לחיי סגור יותר

התכנית הלאומית לחיים סגורים ובריאים
אג"ר, אפ"ק

עזרים:

דפי בריסטול בצבעי הקשת (ירוק, צהוב, כתום, ורוד, אדום)

מספריים

טושים

מגזינים

עפרונות

דף קשת מודפס לכל תלמיד

מהלך הפעילות:

ביום הבריאות הבינלאומי נכיר לתלמידים את קשת המזון החדשה. המלצות לתזונה נכונה עפ"י מומחי משרד הבריאות שיעזרו לנו לשמור על גוף בריא.

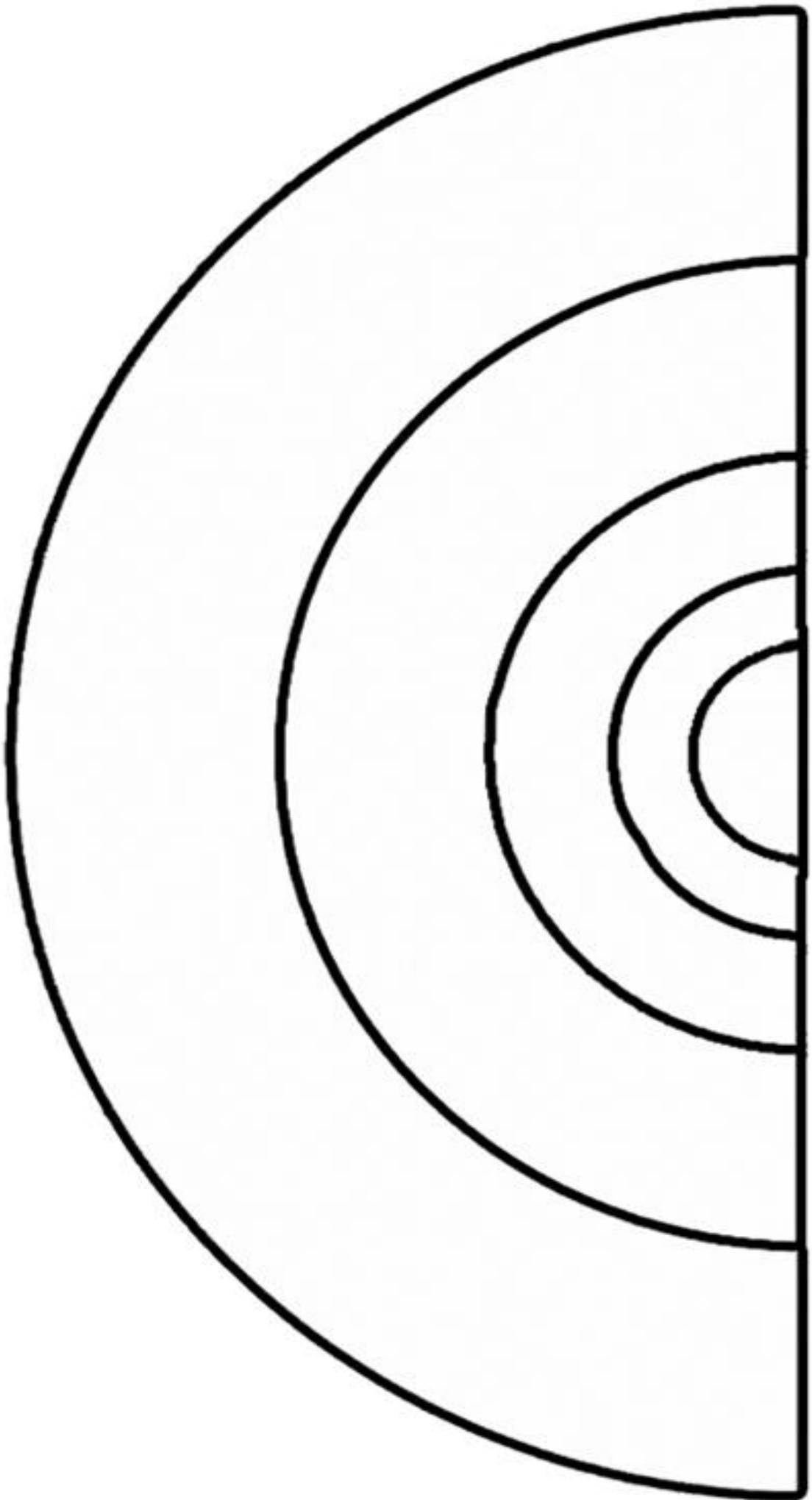
כל תלמיד יצור לעצמו את קשת הבריאות ויבחר איזה מזונות ירצה לסדר על קשת המזון שלו מתוך המזונות הבריאים ולפי הקשת המופיעה בדוגמה. נספר לתלמידים על הקשתות השונות וסוגי המזונות. נשאל את התלמידים ממה מומלץ לאכול יותר וממה פחות כשאתם מראים להם שמה שנמצא בקשת הגדולה ממנו אנו אוכלים יותר וכך הלאה לפי גודל הקשת.

את הקשת האחרונה הקטנטנה התלמידים יצבעו באדום, כאשר המובילים מדגישים כי מה שנמצא בקשת האדומה מזיק לבריאותנו ונמעיט מאד באכילה של מזונות אלה.

המובילים יחלקו לתלמידים את דפי הבריסטול ויעזרו להם לסמן את הקשתות על גבי הדפים. מצב' דף לעזרה לגזירה/ לצביעה.

אפשרות נוספת: להדפיס ולחלק לתלמידים את דף הקשת לצביעה.

נזמין את התלמידים לבחור ולגזור מזונות שונים מתוך המגזינים ולהדביקם על המקום המתאים בקשת.

פעילות סיום – בריא לי להיות בריא

הכנה מראש:

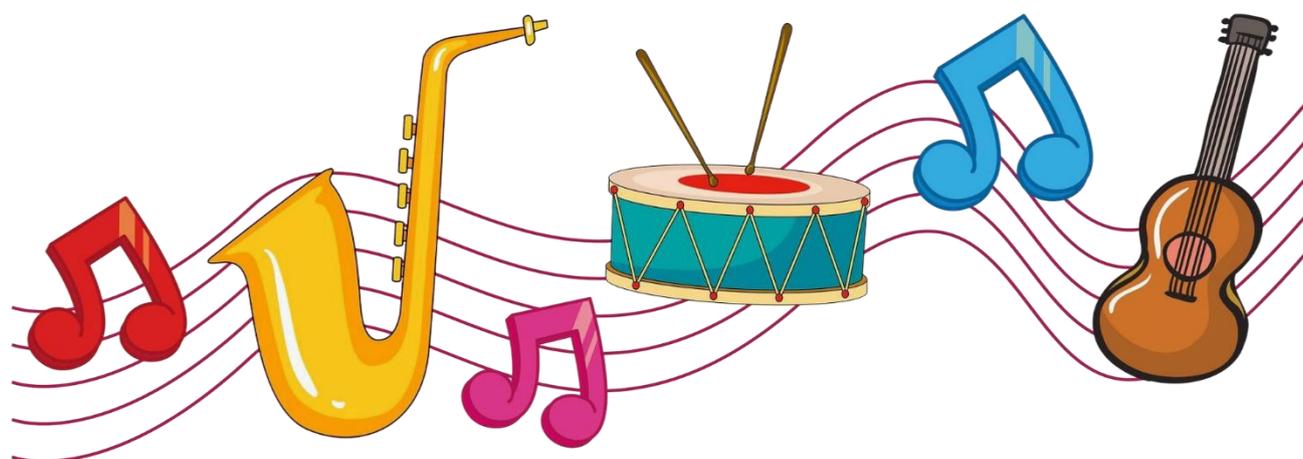
המובילים יכינו פתקים (דביקים) עם מדבקות או ציורים של מוצרי מזון שונים (פירות, ירקות, חלבונים, מוצרי חלב וכדומה)

עזרים:

פתקיות דביקות

מהלך הפעילות:

כל תלמיד שירצה להשתתף, יוזמן בתורו לעמוד מול החברים והמובילים ידביקו על מצחו פתקית. כל התלמידים יראו וידעו מי הוא, אך התלמיד עצמו לא ידע ויצטרך לנחש מה המאכל המודבק על מצחו, כאשר עליו לשאול את חבריו שאלות שהתשובה עליהן יכולה להיות כן או לא בלבד. כאשר הוא מנחש את התשובה שאלו את התלמידים לאיזו קבוצת מזון שייך המאכל שהופיע בתמונה.

פעילות פתיחה – המצאה מוזיקלית

עזרים:

כלי נגינה שונים שיש בצהרון

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים המעוניינים תוך כדי בדיקת הנוכחות להמציא מנגינה. אם בעזרת כלי נגינה או בשירה / זמזום.

פעילות העשרה חינוכית – ממציאים כלי נגינה

הכנה מראש:

נבקש מהתלמידים לאסוף ולהביא לצהרון כל מיני חומרים למיחזור קופסאות, בקבוקים ועוד.

עזרים:

קישור לסרטון רעיונות להכנת כלי נגינה שונים לצפייה למובילים

חומרי יצירה שונים שיש בצהרון - חוטי צמר, קרטונים ועוד החומרים שהתלמידים הביאו

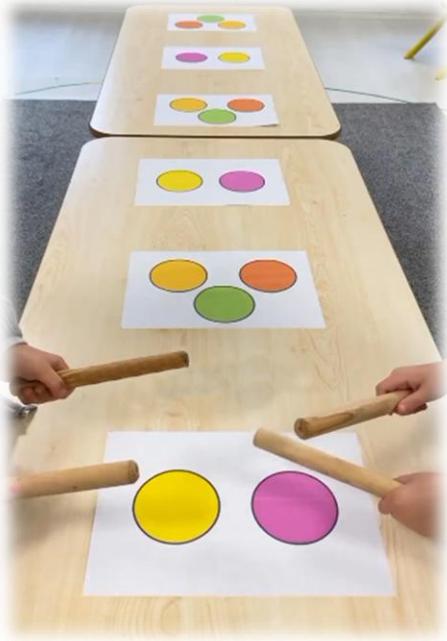
מהלך הפעילות:

נכין שולחן אחד מרכזי שעליו נניח את כל החומרים. נזמין את התלמידים לשולחנות העבודה ונשאל איזה כלי נגינה התלמידים מכירים.

לאחר ששמענו על הרבה כלים שונים, נספר כי היום נמציא כלי נגינה חדש. זה יכול להיות כלי נגינה ממשפחת כלי ההקשה, או כלי המיתר, או כלי הנשיפה הם מחליטים והם יוצרים כיד הדימיון הטובה עליהם. הדגישו כי זה לא צריך להיות דומה לשום כלי נגינה שקיים, היום ממציאים כלי נגינה חדש.

פעילות סיום – מוזיקה בשניים

הכנה מראש:

מומלץ למובילים להסתכל על הסרטון לפני הפעילות

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור למשחק מוזיקלי

שני שולחנות

שלושה דפים שעליהם מצויירים שני עיגולים
ושלושה דפים שעליהם מצויירים שלושה עיגולים
4 מקלות הקשה

מהלך הפעילות:

נשחק משחק מוזיקלי מהנה.
חברו שני שולחנות לאורך והניחו עליהם דפים עם עיגולים לסירוגין
(ראו תמונה) דף עם שני עיגולים ודף עם שלושה עיגולים.

בכל פעם נזמין שני חברים לשחק.
נקשיב למוזיקה פעם אחת ונמחא כף בהתאם כדי שהתלמידים ישמעו.
לאחר מכן נדגים בעצמנו פעם אחת.
נשמיע את המוזיקה ונעקוב אחר מספר הצלילים בכל הקשה.

נזמין את כל התלמידים המעוניינים לנסות יחדיו בזוגות.

פעילות פתיחה – דופק מוזיקלי

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש כשאנו מכניסים את התלמידים לאווירת מוזיקה וקצב דרך הגוף והקשבה, וליצור חיבור בין קצב הלב לקצב מוזיקלי.

בואו נעשה ניסוי קטן. לכל אחד מאיתנו יש בתוכו תוף קטן שעובד כל הזמן.

מישהו יודע איזה תוף זה?

מאפשרים להם לענות עד שמגיעים לתשובה: הלב.

נבקש מהילדים לשים יד על הלב או על פרק כף היד

ולהרגיש את הדופק שלהם לכמה שניות בשקט.

ואז נאמר: נסו להקשיב לקצב של הגוף שלכם. האם הוא מהיר או איטי?

בואו נתרגם את הדופק לקצב

נזמין אותם להתחיל לטפוח בעדינות על הברכיים לפי הדופק שהם הרגישו.

כל אחד מנגן עכשיו את הקצב של הגוף שלו.

כעת ננסה ליצור קצב כיתתי משותף.

נבחר תלמיד או תלמידה שיהיו המנצחים.

הם מחליטים אם הקצב יהיה:

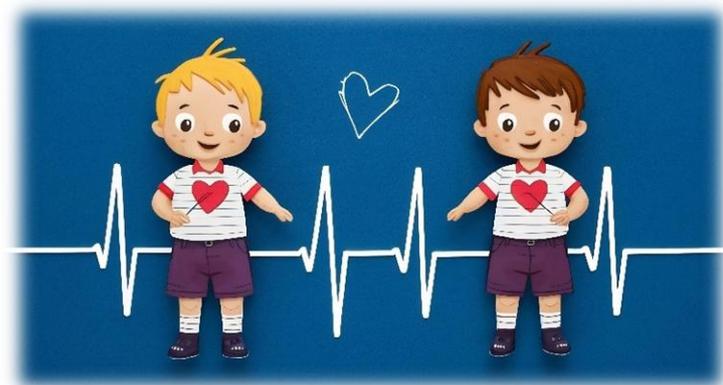
איטי מאוד – בינוני - מהיר

הקבוצה כולה משנה יחד את הקצב בהתאם להנחיה שלו.

נסכם ונאמר כי ראינו שהקצב נמצא אפילו בתוך הגוף שלנו.

בהמשך השבוע נגלה איך יוצרים קצבים שונים במוזיקה

ואיך אנחנו יכולים להפוך להיות תזמורת של ממש.

פעילות העשרה חינוכית – "אנשים טובים"

מאת: נעמי שמר

השיר האהוב "אנשים טובים" מזכיר לכל אחד ואחת לפקוח את העיניים ולראות שהעולם מלא באנשים טובים שמוכנים לעזור, לתרום ולהיות שותפים לדרך.

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "אנשים טובים" בביצוע נעמי שמר

קישור למילות השיר באתר שירונט

מהלך הפעילות:

נקריא לתלמידים את מילות השיר "אנשים טובים".
נשאל את התלמידים מה זה לדעתם אומר להיות אדם טוב?
האם צריך לעשות משהו גדול כדי להיות טוב?
האם גם דברים קטנים נחשבים?
נאפשר לתלמידים לשתף דוגמות מחייהם לאנשים טובים שהם מכירים.
נשמיע את השיר פעם אחת בביצועה של נעמי שמר.
בשיר מופיעות מילים יפות כמו: דגניות, אופק, חולות נודדים, רקיע,
מילים שאינן שגורות בפי הילדים.
מומלץ להכין כרטיסיות מילים חדשות ולהנכיח אותן במרחב, להסביר
ולשאול על מילים נרדפות.
לאחר שהכרנו את המילים, אם יש באפשרותכם לכתוב את מילות השיר
על הלוח או להקרין אותן אפשר לשיר יחדיו.

פעילות סיום – חוג מוזיקה

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור ל"חוג מוזיקה" של עפרה ועידן – ילד מוזיקה

• כל הזכויות שמורות

מהלך הפעילות:

נסיים את היום בחוג מוזיקה של עפרה ועידן – ילד מוזיקה. נזמין את התלמידים לצפות בחוג מוזיקה ולהשתתף באופן פעיל. משך החוג 20 דק' תוכלו לצפות ולהשתתף כמה שיספיק הזמן עד שמתפזרים בסיום היום.

פעילות פתיחה – שיר ההתעמלות

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור ל"שיר ההתעמלות"

מהלך הפעילות:

נפתח את היום כשאנו משלבים צליל ותנועה. נזמין את התלמידים להקשיב פעם אחת לשיר. נשמיע את השיר שוב והפעם נצטרף בתנועה ושירה. מילות השיר מתארות את התנועות. נרקוד בהנאה לצלילי השיר.

פעילות העשרה חינוכית – מנגנים בצוותא

הכנה מראש:

מומלץ למובילים לצפות בסרטון לפני הפעילות

עזרים:

כוס פלסטיק לכל תלמיד (לא חד פעמית)
מחשב / רמקולים

קישור למשחק הכוסות המוזיקלי למובילים

קישור למנגינה המתאימה למשחק

מהלך הפעילות:

אם יש מעל 20 תלמידים בצהרון נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות. נסדר את כל השולחנות בצהרון בריבוע אחד גדול מחובר ונזמין את התלמידים לשבת מסביב. לפני כל תלמיד נניח כוס פלסטיק. היום ננגן בעזרת הידיים ובעזרת הכוסות. צפו בסרטון והנחו את התלמידים כצד משחקים. אתם מוזמנים להוסיף משימות שונות בהתאם למוזיקה.

פעילות סיום – אחת שתיים הופלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור ל"שיר אחת שתיים הופלה"

מהלך הפעילות:

נסיים את היום בהאזנה לשיר ובהמצאת תנועות בהשראתו. נבקש מהתלמידים להקשיב למנגינה ולמילות השיר ונשאל איזו תחושה מעורר בהם השיר. נקשיב שוב למילות הפזמון ונזמין את התלמידים לחשוב על תנועות שמתאימות. אחת שתיים וקפיצה גדולה, בואו ונרקוד לצלילי המנגינה.

שבוע רביעי

משפחות כלי נגינה

יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	יום א'	
קסם הכינור	מקישים	מי המנצח?	יום העצמאות שלנו	יוגלה	מפגש פתיחה והתכנסות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
משפחת כלי המיתר	משפחת כלי ההקשה	סיפור בצלילים	חוגגים עצמאות	משפחת כלי הנשיפה	פעילות העשרה חינוכית
תזמורת הקסם	המנצח הסודי	קופצים עם הצלילים	שלום לך ארץ נהדרת	תזמורת של ממש	פעילות סיום

פעילות פתיחה – יוגלה

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לפתיח מוזיקלי יוגלה

קלפי יוגלה

קישור למוסיקה שקטה

מהלך הפעילות:

נפתח את השבוע בפעילות יוגה שקטה ומרגיעה, שמטרתה לאפשר לתלמידים מעבר הדרגתי מיום הלימודים לשהות בצהרון, חיבור לגוף, נשימה וריכוז. נשמיע את מוזיקת הפתיח ונזמין את התלמידים לשבת על הארץ במעגל, רגליים משולבות, גב זקוף וידיים מונחות על הברכיים. נבקש מהתלמידים להקשיב להנחיות ולבצע את התנועות יחד. יש להקפיד על דיבור בקול רך, איטי ושקט. (נשמיע ברקע את המוסיקה הנעימה). נתחיל בתרגילים הבאים:

"שלוש": ננחה את התלמידים לקחת שלוש נשימות עמוקות ואיטיות: שאיפה דרך האף, עצירה קלה של הנשימה, נשיפה איטית דרך הפה לאחר כל שאיפה נבקש לספור בלב עד שלוש, ולהוציא את האוויר לאט.

"שתיים": ננחה את התלמידים לקחת עוד שתי נשימות עמוקות ואיטיות: להרים את שתי הידיים מעלה, לצדי האוזניים למתוח את הגוף ולספור לאט עד שתיים. כעת נוריד את הידיים באיטיות וניקה שתי נשימות עמוקות נוספות.

"אחת": ננחה את התלמידים לקחת נשימה אחת עמוקה, ולהושיט את הידיים קדימה ואז לחבק את עצמם חיבוק חזק, כאשר הגוף מוטה מעט לפנים והראש משוחרר.

לאחר כ-3 דקות של נשימות ומתיחות, נציג לתלמידים קלפי יוגה עם תנוחות פשוטות וברורות. נזמין תלמידים שמעוניינים להדגים תנוחה אחת. לאחר מכן נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות (כחמישה תלמידים בקבוצה) כל קבוצה תיקח קלף יוגה אחד ותלמידי הקבוצה יתנסו יחד בביצוע התנוחה: **החזקה של מספר שניות - שחרור - חזרה נוספת על התנוחה** נבקש לשים לב לנשימה בזמן הביצוע. (נשימות עמוקות ואיטיות)

הקבוצות תחלפנה קלפים עד שכל הקבוצות תתנסנה בכל התנוחות. נסיים את פעילות יוגלה בישיבה מזרחית על הארץ: גב זקוף, כתפיים משוחררות, עיניים עצומות.

ננחה את התלמידים לקחת חמש נשימות עמוקות, לאחר הנשימה האחרונה נזמין לפתוח עיניים לאט, להתמתח קלות ולהתחיל את השבוע בתחושה נעימה ורגועה.

פעילות העשרה חינוכית –

משפחת כלי הנשיפה

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון הכרות עם משפחת כלי הנשיפה

בקבוק זכוכית ריק
מעט מים

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים האם הם מכירים כלי נגינה?
איזה כלי נגינה אתם מכירים?
נקשיב לתשובותיהם ואז נשאל (על כלים שהם אמרו)
מה לדעתכם ההבדל בין גיטרה לחצוצרה?

על גיטרה אנו פורטים כי יש לה מיתרים וכך הרטט של המיתר משמיע צליל.
כדי לנגן בחצוצרה אנו צריכים לנשוף לתוכה אוויר ואז היא משמיעה צליל.
נספר לתלמידים כי כל כלי נגינה שייך למשפחה אחרת של כלי נגינה –
היום נכיר את משפחת כלי הנשיפה.

נצפה עם התלמידים בסרטון ההכרות עם כלי הנשיפה.
לאחר שצפינו בסרטון נשאל את התלמידים מה משותף לכל הכלים האלה?
(על מנת לנגן בכלי נשיפה צריך לנשוף לתוכו אוויר)

איך האוויר הופך לצליל?
נבקש מהתלמידים לנשוף על היד שלהם.
נשאל אותם האם רואים את האוויר? האם מרגישים אותו?
מה קורה אם נושפים חזק? ומה אם בעדינות?

נסביר שכלי נשיפה עובדים על אוויר שזז בתוך צינור, הרטט שנוצר משמיע צליל.

נציג בפני התלמידים בקבוק ריק.
ננשוף מעל הפיה.
נוסיף מעט מים וננסה שוב.

נשאל אותם מדוע לדעתם הצליל השתנה?
נזכיר להם את הניסוי שעשינו עם צנצנות המים.
נוביל להבנה שכלל שהחלל קצר יותר הצליל גבוה יותר. (כמה ששמים יותר מים החלל מתקצר)

כעת נשמיע קטע קצר מתוך היצירה "פטר והזאב"
נסביר שביצירה זו כל דמות מיוצגת על ידי כלי אחר.
נקשיב רק להתחלה של הצגת הכלים
ונספר כי בהמשך השבוע נכיר את היצירה לעומק ואפילו נציג אותה.

פעילות סיום – תזמורת של ממש

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "תזמורת של ממש" מילים ולחן: עוזי חיטמן קישור למילות השיר בשירונט "תזמורת של ממש"

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים לאסוף חפצים פשוטים מהצהרון
משחקים, קוביות, משהו שיכול להפוך לכלי נגינה לדוגמה:
קופסה – תוף, שני עפרונות – מקלות תיפוף, בקבוק – פעמון
סרגל – גיטרה, נייר מקופל – אקורדיון.

ניתן להם משימה:
להמציא ביחד קטע קצבי קצר בלי מילים רק מקצב ואילתור
אפשר לסייע בהכוונה מי נותן את הקצב, מי מוסיף צליל גבוה וכדומה.
נזמין אותם להתאמן וליצור ניגון מאולתר אמיתי.
אפשרו לכל קבוצה שמעוניינת להופיע מול החברים.

לסיום נקריא לתלמידים את מילות השיר הנפלא של עוזי חיטמן,
נוודא שכל מילות השיר מוכרות וברורות לתלמידים.
נשמיע אותו ונזמין אותם לרקוד, לשיר ולנגן על הכלים המאולתרים באופן חופשי.

פעילות פתיחה – יום העצמאות שלנו

עזרים:

דגל ישראל

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון המסביר על ארץ ישראל

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים מי חוגגת יום הולדת השבוע?
נציג בפניהם את דגל ישראל ונניח אותו במרכז.
נשאל את התלמידים מה זה אומר יום העצמאות?
למה לא קוראים לזה יום הולדת?
נסביר כי יום העצמאות, הוא היום שבו המדינה שלנו הפכה להיות עצמאית.

לפני הרבה שנים העם היהודי גר בארץ הזאת, אבל לא הייתה כאן מדינה משלו.
מי ששלט בארץ היו מדינות אחרות, והן קבעו את החוקים ואת הכללים.

זה קצת כמו בית שבו גרים אנשים, אבל מישהו אחר מחליט בשבילם הכול –
מה עושים, איך מתנהלים ומה מותר ומה אסור.

העם היהודי רצה שיהיה לו מקום שבו הוא יוכל להחליט בעצמו, לדבר בשפה שלו,
לשמור על החגים שלו ולחיות לפי הדרך שלו,
לכן, ביום מיוחד מאוד הכריזו על הקמת המדינה – מדינת ישראל.
מאותו רגע התחילה העצמאות של המדינה.
עצמאות פירושה שהמדינה יכולה להחליט בעצמה על החיים שלה,
על החוקים שלה ועל העתיד שלה.

מאז שהיא קיבלה עצמאות, אף אחד אחר לא מחליט בשבילה.
אנחנו בזכות עצמנו ויכולים לעשות דברים לבד עבור המדינה שלנו ועבור האנשים שחיים בה.

נצפה עם הילדים בסרטון הקצר המסביר על מדינת ישראל.

אפשר להשוות עם התלמידים מה זה אומר שאנחנו כתלמידים עצמאיים?

מה אנחנו כבר יכולים לעשות לבד?

את הבוגרים אפשר לשאול: למה חשוב שלעם יהיה בית?

איך זה מרגיש לדעת שיש מקום שהוא שלנו? נסו לזהות יחד מקומות על המפה.

נדגיש שמדינה איננה רק מקום על המפה, אלא אנשים, ערכים, שפה,

תרבות ואחריות משותפת.

היום נחגוג יום הולדת למדינה שלנו. ציינו בת כמה המדינה ושאלו את התלמידים אם היא

קטנה או גדולה בעיניהם.

פעילות העשרה חינוכית – חוגגים עצמאות

עזרים:

מפת מדינת ישראל גדולה
(מצורפת כאן אם אין ברשותכם)
דגל ישראל

קישור לתמונות המייצגות רגעים מחיי המדינה

מומלץ להדפיס את התמונות
פתקים קטנים
טושים
דפים לבנים
מחשב / רמקולים

קישור לסרטון ההכרזה על הקמת מדינת ישראל

קטעי מוזיקה ישראלית שקטה
קופסה או סלסלה

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונספר לתלמידים כי פעם, לפני הרבה שנים, לעם היהודי לא הייתה מדינה משלו. אנשים חלמו, עבדו, שמרו, בנו ויצרו מקום שבו יוכלו לחיות יחד בביטחון ובחופש. לאט לאט קמה מדינה קטנה עם לב גדול – מדינת ישראל. נראה לתלמידים את מפת ארץ ישראל ונזמין אותם להתבונן על המפה ולנסות לזהות איזורים שונים, הזמינו את התלמידים לכתוב את שמות המקומות על המפה.

נניח במרכז המעגל תמונות מחיי המדינה.

נזמין את התלמידים להתבונן בתמונות ולבחור תמונה אחת שמרגשת אותם או מסקרנת אותם.
נשאל:

מה רואים בתמונה?
מי האנשים שבתמונה?
איך הם תורמים למדינה?
מה כל אחד מאיתנו יכול לעשות כבר עכשיו עבור המדינה שלנו?

(לשמור על נקיונה, לשמור על בעלי החיים, לפתח את הטבע והצמחיה)
ניתן דגש על תרומה, שותפות ואחריות אישית.

נחלק לתלמידים דפי ציור וצבעים ונזמין אותם לצייר דבר אחד שחשוב להם שיהיה במדינה שלנו.
(חבר טוב, עזרה לאחרים, שמירה על הטבע, שלום, שמחה)
תלמידים המעוניינים מוזמנים לשתף את היצירה שלהם ולספר עליה.

פעילות סיום – שלום לך ארץ נהדרת

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר "שלום לך ארץ נהדרת"

מילים: אילן גולדהירשלחן: סטיבן גודמן בביצוע: יהורם גאון

קישור למילות השיר "שלום לך ארץ נהדרת"

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים שאנו עומדים לסיים את היום בהכרות עם שיר נפלא המספר על ארץ ישראל שלנו.

נפתח בהקראת מילות השיר ונסביר את המשפטים.

לנוחיותכם מצורפת רשימה של הסברים קצרים למילים שאולי פחות מוכרות.

נשמיע לתלמידים את השיר ונזמין אותם להאזין פעם אחת.

אפשר לשאול:

מה אתם הכי אוהבים בארץ שלנו?
איזה מקום בארץ אתם מכירים?

כעת נקשיב שוב לשיר וננסה לזהות מילים שמספרות על מקומות יפים בארץ ועל אהבה לארץ ישראל שלנו.

פלאי תבל – דברים מיוחדים ויפים מאוד שיש בעולם.
קוטב צפוני – מקום מאוד מאוד קר בקצה העולם, עם הרבה קרח ושלג.
גלויות – כרטיסים עם תמונה יפה ששולחים בדואר.
נוף – מה שרואים מסביב: הרים, ים, בתים, עצים.
זיכרוני – הדברים שאני זוכר בלב ובראש.
עדשה – החלק במצלמה שדרכו מצלמים ורואים את התמונה.
תרמיל – תיק שלוקחים על הגב כשמטיילים.
מסע – טיול ארוך ממקום למקום.
פסיפס – תמונה שמורכבת מהמון חלקים קטנים שמתחברים יחד.
ארץ נהדרת – ארץ יפה וטובה מאוד.
עבדך הדל – דרך יפה וישנה לומר: אני הקטן, בענווה ובצנעה.
מזמור – שיר חגיגי.
נודד – הולך ממקום למקום.
צריחים – החלקים הגבוהים והמחודדים של מגדלים או מבנים.
סמטאות – רחובות קטנים וצרים.
רעפים – הלבנים האדומות שעל גגות בתים.
ניבטים – נראים או מציצים.
חלה – לחם מיוחד שאוכלים בשבת.
נרות שבת – נרות שמדליקים לכבוד שבת.
ים המלח – ים מיוחד מאוד בישראל שבו המים מלוחים מאוד.
אשת לוט – דמות מסיפור בתנ"ך שהפכה לנציב מלח.
בואך אילת – בדרך לאילת, כשמתקרבים אליה.
רקיע – השמים הכחולים שמעלינו.
התואם – מתאים או דומה.
עורקים – הצינורות בגוף שמעבירים דם.
חשמל – כוח חזק שנותן אור ואנרגיה.
פרדסים – שדות שבהם גדלים תפוזים ופירות הדר.
מושבה – יישוב קטן, כמו כפר קטן.
כרמל – הר גדול ויפה בארץ ישראל.
קורצים – כמו עין שמחייכת ואומרת שלום בחיוך.

פעילות פתיחה – מי המנצח?

מהלך הפעילות:

נזמין את התלמידים למפגש ונאמר בשקט כי עכשיו אנחנו המנצחים ואתם..... (קחו אתנחתא קצרה) התזמורת !!!

נחזיק את הידיים מורמות באוויר כאילו אנו מחזיקים שרביט נשאל את התלמידים האם הם יודעים מי אנחנו? (המנצח על התזמורת) ומה תפקידו? (הוא מורה לנגנים מתי ואיך לנגן)

ועכשיו בלי לדבר – רק בתנועות, נאמר לתלמידים שאנחנו נהיה המנצח והם (התלמידים) יהיו הנגנים בתזמורת.
נסביר את התנועות:
ידיים למעלה – התלמידים קמים.
הורדה לאט – התלמידים מתיישבים.
תנועה חדה מצד אל צד – מחיאת כף אחת.
תנועה איטית מצד אל צד – טפיחה שקטה על הברכיים.

אחרי חצי דקה נשאל:
איך זה יכול להיות שהמנצח לא מדבר בכלל עדיין הנגנים בתזמורת מבינים הכל?

זה תפקידו של המנצח !

המנצח לא מנגן
התפקיד שלו הוא לתת את הקצב
להחליט מתי מתחילים
להחליט מתי עוצרים
להחליט האם מנגנים חזק או חלש
תפקידו לאחד את כולם ליצירה מוזיקלית שלמה
ואת כל זה הוא עושה בשפה המיוחדת למנצחים המורכבת מסידרה של תנועות.
אפשר להראות תמונה של מנצח אמיתי.

כעת אפשר לערוך בדיקת נוכחות מוסיקלית
במקום לקרוא שמות רגיל, כל תלמיד הופך לכלי בתזמורת.
בכל פעם שנקרא בשמו של תלמיד,
התלמיד שקראו בשמו משמיע צליל מוסכם מראש לפי סימן היד שלכם:
יד גבוהה – צליל גבוה
יד נמוכה – צליל נמוך
תנועה גדולה – צליל חזק
תנועה קטנה – צליל חלש

פעילות העשרה חינוכית – סיפור מוזיקלי "פטר והזאב" מאת סרגיי פרוקופיב

הכנה מראש:

אביזרים לשחקנים כמפורט בעזרים. מומלץ למובילים להקשיב לסיפור לפני העברת הפעילות.

מידע למובילים:

הסיפור "פטר והזאב" נכתב ע"י סרגיי פרוקופיב, מלחין רוסי בשנת 1936 עפ"י אגדת עם. הוא כתב את הסיפור כיצירה מוסיקלית, כאשר כל דמות בסיפור מיוצגת ע"י כלי נגינה. היום נאזין ליצירה המוסיקלית ונציג תוך כדי האזנה את הסיפור. המובילים ינחו את התלמידים במהלך ההצגה על פי הסיפור המסופר.

עזרים:

מחשב / רמקולים

[קישור לסיפור המוסיקלי פטר והזאב](#)

אביזרים לשחקנים:

הציפור - כתר בריסטול עם נוצות
הברווז - מטפחת משחק צהובה
החתול - קשת אוזני חתול (ניתן להכין לבד מסרט לשיער ושתי אוזניים גזורות מלבד שחור)
סבא - כובע קסקט
הזאב - קשת אוזניים חומות
פטר - כובע ושלייקס
הציידים - סרטי קרפ חומים קשורים על המצח
(ניתן לבחור יותר משני ציידים על מנת לשתף יותר תלמידים)
על מנת לשתף יותר תלמידים ניתן להוסיף אביזרים שונים לבעלי חיים ולצרף אותם לסיפור.

מהלך הפעילות:

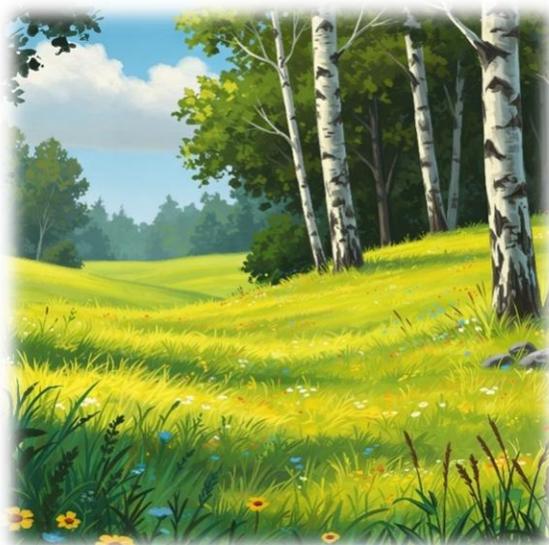
נשב במפגש רחב ידיים ונספר לתלמידים על המלחין סָרְגֵי פְּרוֹקוֹפֵיב (כמפורט במידע למובילים)

ונציג בפניהם את הדמויות המשתתפות ביצירה המוסיקלית "פטר והזאב".
נספר כי כל דמות בסיפור מיוצגת ע"י כלי נגינה שונה.

נזמין תלמידים המעוניינים להשתתף בהצגה.
נשאל מי מעוניין או מעוניינת להיות הציפור וניתן להם את פריט הלבוש המתאים להם והם ישובו למקומם. וכך הלאה עד שנבחר את כל המשתתפים.
נספר לתלמידים כי בהמשך ההצגה נבחר דמויות נוספות.

נשמיע את היצירה - בכל פעם שמציגים דמות ואת כלי הנגינה שלה -
הזמינו את התלמיד או התלמידה שזהו תפקידם לעשות סיבוב במרחב ולהציג את עצמם בפני הקהל ולשוב למקום.
הסיפור מסופר בצורה נעימה המאפשר את הזמנת הדמויות.
באם יש צורך המובילים יעצרו את הסיפור לרגע וינחו את התלמידים מה להציג.

לקראת הסוף כאשר מגיעים לתהלוכת הניצחון - עיצרו את הסיפור והזמינו את חיות היער השונות (תלמידים נוספים) להצטרף לתהלוכה.
נסכם בשיח עם התלמידים ונשאל כיצד הרגישו במהלך ההקשבה והצפייה בסיפור, האם הצלילים ששמעו אכן התאימו לדעתם לדמויות שבסיפור?

פעילות סיום – קופצים עם הצלילים

עזרים:

מחשב / רמקולים

קישור לשיר – "כל התלמידים קופצים רוקדים"

מילים: אברהם טל ורואי לזילחן: רואי לוי

מהלך הפעילות:

נסיים את היום במשחק/ ריקוד מהנה. נזמין את התלמידים ל"רחבת הריקודים", ננחה אותם כי הם יכולים לרקוד באופן חופשי אך יש חוק אחד, אסור להפסיק לקפוץ מתחילת השיר ועד סופו.

בסוף השיר אפשר לשאול את התלמידים כיצד הרגישו במהלך הפעילות? האם היה להם קשה או קל, האם הם יכולים להרגיש את קצב הלב שלהם?

פעילות פתיחה – מקישים

עזרים:

קופסה או שקית מסתורית
בתוכה חפצים שיכולים להפיק צליל בהקשה
כף מתכת
קופסת פלסטיק
מכסה של סיר
מקל עץ קטן
תוף קטן

מהלך הפעילות:

נציג בפני התלמידים קופסה ונאמר בהתלהבות שהבאנו היום לצהרון קופסת צלילים מיוחדת. בתוך הקופסה מסתתרים חפצים שיוודעים לנגן מוזיקה.

נשאל את התלמידים איך לדעתם אפשר לנגן מוזיקה בלי כלי נגינה אמיתיים? איזה חפצים יש לנו בצהרון שיכולים להפיק צליל?

נזמין את התלמידים להניח ידיים על העיניים (או לחלופין להסתיר את הכלי איתנו אתם מנגנים) הוציאו מהקופסה חפץ אחד והקישו עליו.

בקשו מהתלמידים לנסות ולנחש:
מה שמעתם?
ממשיכים עם כמה חפצים שונים.

אחרי שניגנו על כל החפצים ונתנו לתלמידים לנחש
נשאל אותם מה עשינו לכל החפצים כדי שיצא מהם צליל?

ניתן לתלמידים להגיע למסקנה - הקשנו עליהם.

ואז נסביר:

יש משפחה שלמה של כלי נגינה שמשמיעים צליל בדיוק כך. קוראים להם כלי הקשה
והיום נכיר אותם.

אפשר לערוך את בדיקת הנוכחות כאשר כל תלמיד שקוראים בשמו
יתופף תיפוף קצר, כל התלמידים שקראנו בשמם ממשיכים לתופף עד שכולם מתופפים יחדיו.

פעילות העשרה חינוכית – משפחת כלי ההקשה

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון הכרות עם משפחת כלי ההקשה

קישור לסרטון קטע קצבי מתוך מופע מיומנה

מהלך הפעילות:

הגיע הזמן להכיר משפחה נוספת של כלי נגינה.
אפשר לשאול את התלמידים אם הם יודעים מי הם כלי הנגינה שנותנים את הקצב בתזמורת.
מה עושים כדי לנגן על תוף? מתופפים! מקישים!

הכירו את משפחת כלי ההקשה. מי נמצא במשפחה הזו?
בואו נצפה יחדיו בסרטון הכרות עם חלק מהכלים במשפחה.

כעת נכיר לתלמידים כמה מושגים כלליים במוזיקה:

פּוֹרְטָה - FORTE

פירוש:
נגינה חזקה.

נאמר פורטה ונרים יד למעלה.
כל התלמידים מוחאים כפיים חזק מאוד.
בכל פעם שנסמן עצור עם היד המחיאיות יפסיקו.
(איך מסמנים עצור? מכף יד פתוחה כאילו אוספים אוויר וסוגרים לאגרוף)
אפשר לחזור כמה פעמים.

פִּיאָנוֹ - PIANO

פירוש:
נגינה חלשה ושקטה.

נלחש פיאנו.
התלמידים מקישים בעדינות על הברכיים או עושים צליל שקט עם האצבעות.
ועכשיו משווים בין פורטה לפיאנו (יד למעלה –אצבע מסמנת שקט על הפה)
והתלמידים פועלים בהתאם.

טֶמְפוֹ - TEMPO

פירוש:
המהירות של המוזיקה.

נשחק משחק הליכה מוזיקלית
בעזרת תוף מרים או מקוש אתם נותנים את הקצב.
טמפו מהיר והתלמידים הולכים מהר.
טמפו איטי והתלמידים הולכים לאט.

סְטוֹפּ – STOP

המושג המקצועי נקרא גם **REST** ו**PAUSE**
פירוש:

רגע שבו המוזיקה נעצרת.
(איך מסמנים עצור? מכף יד פתוחה כאילו אוספים אוויר וסוגרים לאגרוף)

התלמידים מנגנים עם הגוף מתופפים היכן שמתחשק ונעים במרחב
כשאתם מסמנים עצור עם היד כולם קופאים כמו פסלים.

כעת נכיר לתלמידים מושגים הקשורים לכלי ההקשה:

פְּעֵמָה - BEAT

פירוש:

הלב של המוזיקה. הפעימה הקבועה.

נזמין את התלמידים לשים יד על הלב לשמור על השקט ולהרגיש את הדופק.
אחר כך נתופף בקצב הזה על הברכיים.

כלי הקשה הם אלה ששומרים על הפעמה קבועה.

מְקָצֵב - RHYTHM

פירוש:

סידור של צלילים בתוך הקצב.

אתם נותנים דוגמה – למשל: מחיאה מחיאה טפיחה - מחיאה טפיחה טפיחה
התלמידים חוזרים אחריכם. המציאו כמה מקצבים שונים.

זה כבר נשמע כמו מוזיקה אמיתית.

כעת ננגן יחדיו כמו תזמורת אמיתית.

אתם המנצחים ונותנים הוראות עם המושגים שהכרתם:
למשל: פיאנו פיאנו פורטה פורטה סטופ

מושגים לשימוש:

פיאנו

פורטה

טמפו מהיר

טמפו איטי

סטופ

התלמידים הם תזמורת כלי הקשה של הגוף – ננגן לפי הוראות המנצח

מחיאות כפיים

טפיחות

רקיעות

קולות פה – טה טה טה

כעת נחלק את הקבוצה לשלוש קבוצות קטנות

כל קבוצה תקבל דפוס קצבי אחר.
נשלב יחד וניצור תזמורת נפלאה.
נספר לתלמידים כי כשכל הכלים מנגנים יחדיו בתזמורת הצורה מתואמת זה נקרא

הרמוניה קבוצתית.

נשאל את התלמידים איזה כלי הקשה הם מכירים.
הזכירו להם כי כלי הקשה הם כלים שבשביל להשמיע צליל צריך להקיש או לתופף עליהם:

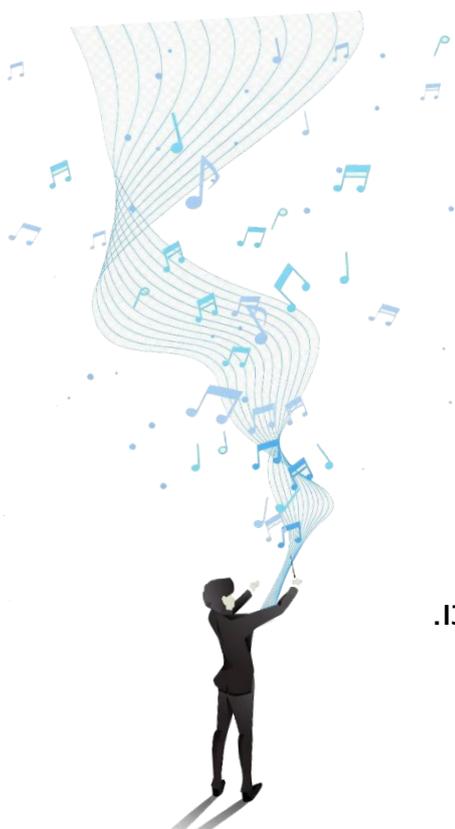
תוף
מצילתיים
משולש
קסילופון
דרבוקה

נשאל את התלמידים האם לדעתם בכלי הקשה יש רק רעש
או שגם צלילים בגובה שונה?

אם יש לכם כלי הקשה בצהרון זה הזמן לנסות.

נסיים בהאזנה חווייתית.

נשמיע / נקרין קטע קצבי מתוך מופע של מיומנה (צפו בשתי דקות ראשונות)
בסופו נשאל את התלמידים איך הקצב משפיע בעיניהם על ההרגשה?
האם אפשר להבין סיפור גם בלי מילים?

פעילות סיום – המנצח הסודי

מהלך הפעילות:

נשחק משחק מהנה.

נזמין תלמיד אחד לצאת לרגע מהחדר.

בוחרים מנצח סודי.

כשהתלמיד חוזר כולם מתופפים לפי ההוראות של המנצח.

(מי שקובע את קצב התיפוף)

הנחו את התלמידים לא להסתכל עליו ממש כדי להסתיר את זהותו.

התלמיד שחזר צריך לגלות מי המנצח.

משחק שמפתח קשב קבוצתי ומנהיגות.

פעילות פתיחה – קסם הכינור

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון – ילדה בת 6 לין פלין מנגנת נפלא בכינור

מהלך הפעילות:

נספר לתלמידים שהיום נכיר משפחת כלי נגינה מיוחדת במינה. ולפני שנכיר אותה נראה סרטון קצר ונאזין לנגינה מרגשת בכינור שאותה מנגנת לין פלין תלמידה בת 6 מנגנת בכינור מגיל צעיר מאד ואוהבת מוזיקה.

פעילות העשרה חינוכית – משפחת כלי המיתר

הכנה מראש:

נבקש מכל תלמיד להביא לצהרון מכסה של צנצנת.

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

קישור לסרטון הכרות עם משפחת כלי המיתר – עם קשת

קישור לסרטון הכרות עם משפחת כלי המיתר – פריטה

מכסה (של צנצנת) לכל תלמיד
מקלות רופא
מדבקות לקישוט
ארבע גומיות לכל תלמיד

מהלך הפעילות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים:
מי יודע איך מפיקים צליל מגיטרה או כינור?
מה לדעתכם משותף לכלים האלה?
האם ראיתם פעם כלי שיש לו חוטים (מיתרים) שמנגנים עליהם?

נסביר בצורה פשוטה:
כלי מיתר הם כלי נגינה שיש בהם מיתרים – חוטים מיוחדים.
כשאנחנו פורטים על המיתר או מושכים אותו – הוא רועד ומשמיע צליל.
משפחת כלי המיתר מתחלקת לכמה כלים שמנגנים עליהם בצורה שונה.

לפרוט על מיתרים – כמו בגיטרה לנגן עם קשת – כמו בכינור

אפשר להראות תמונות או לחקות בתנועה:
פריטה באצבעות
נגינה בקשת

דוגמות לכלי מיתר – קשת: כינור, צ'לו
דוגמות לכלי מיתר – פריטה על מיתרים: גיטרה, נבל, בנג'ו, מנדולינה, קונטרה בס

שאלות לשיחה עם התלמידים:

למה לדעתכם המיתר משמיע צליל? (הרטט משמיע צליל)
מה יקרה אם נמתח את המיתר חזק יותר?
האם כלי גדול נשמע אחרת מכלי קטן?

הסבר קצר לתלמידים:
כאשר המיתר מתוח מאוד – הצליל גבוה יותר.
כאשר המיתר רפוי – הצליל נמוך יותר.

אפשר למתוח גומיה על שתי אצבעות ולהדגים.

לסיום נזמין את התלמידים להכין מיני בנג'ו קטן.
לשם כך נחלק לכל תלמיד מכסה (של צנצנת) , מקל רופא,
מדבקות לקישוט וארבע גומיות.

[קישור לאתר "THE CRAFT TRAIN" עם סרטון לדוגמה](#)

The Craft Train

פעילות סיום – תזמורת הקסם

עזרים:

כלי הקשה פשוטים (תופים קטנים, מקלות הקשה, רעשנים)
או נשתמש במחזיקות כפיים, נקישות, תיפוף על הברכיים

מהלך הפעילות:

נשחק ונלמד עוד מושגים מוזיקליים תוך כדי משחק:

הכרנו כבר את פורטה ופיאנו.

נספר לתלמידים כי המילה המורה על נגינה מהירה היא: **אַלְגֵרוֹ**

והמילה המורה על נגינה איטית היא **לֶאֲרֵגוֹ**

אם אנו רוצים לומר שהנגינה צריכה להיות קופצנית נאמר: **סְטָאקָאטוֹ**

ואם נרצה שינגנו חלק ובאופן רציף נאמר: **לֶגָאטוֹ**
נזמין את התלמידים לנגן או למחוא כף בהתאם למילים ונתאמן קצת.

פּוֹרְטָה	פִּיאֵנוֹ	אַלְגֵרוֹ	לֶאֲרֵגוֹ	סְטָאקָאטוֹ	לֶגָאטוֹ
מנגנים חזק	מנגנים חלש	מנגנים מהר	מנגנים לאט	קצר וקופצני	חלק ורציף

היום אנחנו נהפוך לתזמורת אמיתית
היום אתם גם נגנים וגם מנצחים.

קעת נזמין תלמידים המעוניינים להיות המנצחים לפי הסדר.
המנצח עומד מול התלמידים ומראה עם הידיים:

חזק
חלש
מהר
לאט

התלמידים צריכים לקרוא את התנועה ולנגן בהתאם.

לבוגרים אפשר להקשות:

המנצח אומר למשל: אלגרו ופיאנו - מהר אבל חלש

או:

לארגו ופורטה - לאט אבל חזק.

רשימת עזרים לתוכנית זו:

קלפי יוגלה
כרטיסיות תווים גדולות עם התווים
דורה מיפה סוללה סי
טושים
דפי עבודה עם חמשה מודפסת
מדבקות עגולות קטנות רצוי שחורות או כחול כהה או עיגולי נייר
אבן חלקה / לב קטן / כדור רך
בריסטול
טוש שחור
חוט צמר
פעמון קטן
קופסה עם חפץ בתוכה שמשמיע קול
כלי נגינה שיש בצהרון (מטלופון, תוף מרים, חליל, מצילתיים, משולש, תיבת עץ עם מקוש ועוד)
חפצים טבעיים (איצטרובל, עלים יבשים, ענפים קטנים, אבנים וכדו')
קופסאות גמדים (2 לכל תלמיד) או בקבוקי אקטימל
מקלות רופא צבעוניים
וויי טייפ צבעוני מסוגים שונים (נייר דבק צר צבעוני עם דוגמות שונות)
אבנים קטנות שנאספו מחצר הצהרון
דף בריסטול לכל תלמיד
צבעי מים / גואש
מכחולים עבים
חוטים באורך 50 ס"מ כמספר התלמידים
כפות או כפיות כמספר התלמידים
8 צינצנות שוות בגודלן / או כוסות זכוכית
קניקן מים עם מעט צבע גואש
פטיש עץ קטן או מקוש של קסילופון
דפי בריסטול בצבעי הקשת (ירוק, צהוב, כתום, ורוד, אדום)
מספריים
טושים
מגזינים
עפרונות
דף קשת מודפס לכל תלמיד
המובילים יכינו פתקים (דביקים)
עם מדבקות או ציורים של מוצרי מזון שונים
(פירות, ירקות, חלבונים, מוצרי חלב וכדומה)
חומרי יצירה שונים שיש בצהרון - חוטי צמר, קרטונים ועוד
שלושה דפים שעליהם מצוירים שני עיגולים
ושלושה דפים שעליהם מצוירים שלושה עיגולים
4 מקלות הקשה
כוס פלסטיק לכל תלמיד (לא חד פעמית)

בקבוק זכוכית ריק
דגל ישראל
מפת מדינת ישראל להדפסה
(מצורפת בתוכנית אם אין ברשותכם)
תמונות המייצגות רגעים מחיי המדינה (להדפסה)
פתקים קטנים
טושים
דפים לבנים
קופסה או סלסלה

אביזרים לשחקנים:

הציפור - כתר בריסטול עם נוצות
הברווז - מטפחת משחק צהובה
החתול - קשת אוזני חתול (ניתן להכין לבד מסרט לשיער ושתי אוזניים גזורות מלבד שחור)
סבא - כובע קסקט
הזאב - קשת אוזניים חומות
פטר - כובע ושלייקס
הציידים - סרטי קרפ חומים קשורים על המצח
(ניתן לבחור יותר משני ציידים על מנת לשתף יותר תלמידים)
על מנת לשתף יותר תלמידים ניתן להוסיף אביזרים שונים לבעלי חיים ולצרף אותם לסיפור.

קופסה או שקית מסתורית
בתוכה חפצים שיכולים להפיק צליל בהקשה
כף מתכת
קופסת פלסטיק
מכסה של סיר
מקל עץ קטן
תוף קטן
מכסה (של צנצנת) לכל תלמיד
מקלות רופא
מדבקות לקישוט
ארבע גומיות לכל תלמיד
כלי הקשה פשוטים (תופים קטנים, מקלות הקשה, רעשנים)